

שמועה טובה

שבת קודש פרשת יתרו - ימי ה'שובבי"ם" תש"פ

אחב"י
התעוררו נא

נא לא לקרוא בשעת
התפילה וקריאת
התורה

הודעה נחוצה
בעמוד ט"ז

יו"ל ע"י תלמידי ישיבת 'מאן מלכי רבנן' ירושלים תובב"א

מה בגליון?

אמרות א-ד'
 פרפראות ד'-ו'
 עובדות צדיקים ז'-ח'
 סיפור לשבת ח'-ל'
 ימי השובבי"ם ל'-א"
 פינת יקרת ב'
 קול מבשר ד'
 מתוקים מדבש ה'
 ושבת שמחה ו'
 יומא דהילולא י"א-ט"ו

אמרות

פרשת 'יתרו' או 'שבת קבלת התורה'?

צועדים כולנו בראש מורם, עמוסים נשאים עטרת ענדם, כל אחד מאתנו צועד בראש גדוד של תשעים חמורים טעונים זהב ומרגליות יקרות, הלבבות פועמים מהתרגשות, המראות הגדולים אשר זה עתה ראינו על הים עדיין לנגד עינינו, עננים מקיפים אותנו מכל צד, בהיכלא דמלכא מסתובבים אנו, וכל אוצרותיו וגנזי משכיותיו כמו פרושים לפנינו.

למולנו צועד איזה 'יתרו', מספרים עליו שלא היה עבודה זרה שלא עבדה. כומר לעבודה זרה היה במדין עיר מגוריו, מוסיפים יודעי דבר. לבטח גם הוא נרעש מכל השמועות ששמע אודות העם הנבחר, זה שמצרים לא יכלו עליו וגם עמלק נפל לפנייהם לחרב, אפילו הים נקרע מפניהם. חפץ להצטרף אף הוא אל רבים מעמי הארץ הרוצים להתייחד כעת? נו, איזהו חכם המכיר את מקומו, שם בשולי המחנה נקצה להם חלקה מיוחדת, 'עזרת ישראל', שלא יתערבו חלילה עם העם הנבחר אשר ראה גילויים כאלו שלא ראה יחזקאל בן בוזי הנביא.

אבל לא. נראה שלמנהיגי האומה, בוודאי בהוראה מגבוה, ישנם תכניות

אחרות. הינם יוצאים לקראתו, אחריהם הזקנים וראשי העם, ומי רואה אותם יוצאים ואינו יוצא עמהם? בוודאי תיכף יראו לו את מקומו, ונחזור לשוטט בעולמות העליונים ולעסוק בדברים שכבשם בורא עולם. אבל לא. אותו יתרו ממשיך להיות בכותרות, עורכים סעודה לכבודו, הוא נותן עצות למנהיג, וזה עוד לא הכל, את כל הפרשה הוא מקבל. כן כן, את הפרשה הכי חשובה בתורה, הפרשה של קבלת התורה, אותה חמודה גנוזה, כלוית חן לראשו נושאת היא את שמו... הלא דבר הוא, שומה עלינו להתבונן בענין...

ללמדך, אותך שבא לקבל את התורה בשנת ה' תש"פ, אחר ששמעת את דברי החוזה הקדוש מלובלין בענין 'קריאה מעוררת את הזמן', כי שבת זו שקולה במעלתה וקדושתה כחג השבועות, לא זה הבעל"ט בעוד כמשלש חודשים, יותר מזה, כיום קבלת התורה ממש, לאותו דור דעה היוצא ממצרים... או ווי, נסוג לבך לאחור, וכי איזו שייכות יש לי במצבי הנחות והשפל עם כאלו רגעים גדולים, זו שבת גדולה לאנשים גדולים, לא לפשוטים כמוני נועדה. בא הרה"ק רבי לייבלי אייגר ז"ע, גם הוא מלובלין הקדושה, ומשיב לנו תשובה מאהבה. אינך גרוע מיתרו, אינך שפל יותר ממי שהיה כומר לע"ז, אבל אם תחליט לעזוב הכל ולקבל על עצמך 'עול תורה' - הרי שברגע זה הינך עומד על הר סיני... כעת מבין אתה מה כל ה'עסק' סביב אותו יתרו... אכן, דייקא פרשת 'יתרו' היא שבת קבלת התורה.

"ומשום כן נתנה התורה במעמד הנבחר והנפלא הזה בתחילת צאתנו מעבודת מצרים, אף שלא היינו כדאים לזה, להורות כי אין מעצור ולא יתייאש אדם מחלקו בתורה, אפילו אם יהיה בשפל

המדרגה מכל מקום כמוהו כמו הגדול שבגדולים" (לשון קדשו של ה'חתם סופר' בדרשות לשבועות, דף רפ"ח).

שבת קבלת התורה מתי בדיוק?

תנא אימת קאי דקתני מאימתי, מתי בדיוק הוא זמן קבלת התורה כהיום הזה, שאל פעם ה'נתיבות שלום' מסלונים כמה מבחורי הישיבה בעיצומו של חג השבועות. כעלות השחר, השיב אחד. בעת קריאת עשרת הדברות בספר התורה, השיב חברו לעומתו. והשלישי דווקא חשב על זמן אחר בהאי יומא דקגרים. "זמן קבלת התורה הוא ברגע שאדם מקבל על עצמו את התורה", סיכם הרבי את הדיון... ולא רק בחג השבועות או בפרשת יתרו הוא זמן זה, אז אולי יותר קל לקבל על עצמו, אולם בכל רגע נתון בשנה אפשר לעשות 'קבלת התורה'...

משום כך, היטיב אבי תנועת המוסר הגה"ק רבי ישראל סלנטר ז"ע לשבר את האוזן, לא ידוע לנו כיום בדיוק איה המקום עליו קבלנו את התורה, גם על הזמן המדויק נחלקו רבותינו אם בו' בחודש או בז' בו. ללמדך, לא המקום גורם ולא הזמן קובע, אל תאמר 'כאן בישיבה זו אין לי סיכוי להתעלות בתורה', 'אם אעבור לכולל פלוני בוודאי אצמח לגדול בישראל', לא ישמע כזאת על פיך, כי בכל אתר ואתר ובכל שעה ו'זמן' בכוחך לקבל את התורה.

מוצאי שבת קבלת התורה

נו, איך מתכוננים לקבלת התורה? שואל ראובן את חברו בליל שישי, ערב שבת יתרו. מה אני יגיד לך, הייתי במסלול הזה, כשהייתי ב'כולל' גם אני התרגשתי משבת קבלת התורה, משיב שמעון, אבל כיום כאשר השיתו ריחיים כבדים על צווארי וכל היום עמלי הוא

דא. לא חייבים לזעוק זאת, מספיק שהתנהלות בעסקים ביושר ובצדק שהנשאת ונתת באמונה, הם שזעקו את זה. אחד כזה, אין לך מקבל עליו עול תורה גדול הימנו. בכל רגע ובכל שעה מתקיים מעמד קבלת התורה בחנותו.

"וישמע יתרו" וגו' (יח א). **פרש"י**, מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו'. דבר נפלא אי' בספר **בת עין** (פרשתן). או י"ל וישמע יתרו וגו' (יח א). פירש רש"י, מה שמועה שמע ובא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו'. הנה ידוע מאמר חז"ל (תנחומא תצא ט) על פסוק (דברים כה יח) אשר קרן בדרך וגו' שהקיר את ישראל, היינו שעל ידי מלחמת עמלק נשמע שנפלו ממדרגתן. ולפי זה קשה מה שפירש רש"י שיתרו שמע מלחמת עמלק, ועי"ז בא יתרו להתגייר ולהתדבק בישראל, אדרבא שעל ידי מלחמת עמלק נשמע שישראל נפלו ממדרגתן, ולמה בא ולתרץ זה, הנה אמרו רז"ל (יבמות כד ע"ב) אין מקבלים גרים לימות המשיח. והטעם, כי ענין קבלת גרים הוא בחינת ברור נצוצות, פירוש לברר הנצוצות שיש בתאוות הגשמיות, ולהפכם לבחינת קדושה, היינו שבכל התאוות והנאות שיש לאדם יעבוד בהם לה', ובזה הוא מברר הנצוצות מהגשמיות לבחינת קדושה. אמנם הצדיק שהוא בבחינת גדלות המוחין במדרגה העליונה, ואין לו שום תאוה להבלי עולם הזה, ואין לו מה לברר ולהפך, כי הוא כלו בקדושה, ואין לו בחינת קבלת גרים, בחינת בירור נצוצות ולזה אמרו רז"ל אין מקבלים גרים לימות המשיח, כי אז יהיו ישראל במדרגה העליונה, שלא יהיה להם שום בחינת תאוה זרה כנ"ל, ולא יקבלו גרים אז. והנה בחינת עמלק הוא בחינת יצר הרע (ע' זח"ג רפא ע"ב), בחינת גסות הרוח, ועל ידי בחינה זו מסתלקת השכינה, כמאמר חז"ל (פסחים סו ע"ב) כל המתגאה אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו, פירוש שבחינת חכמה בחינת קדושה מסתלקת ממנו. ומרומז בפסוק (שמות יז טז) כי י"ד ע"ל כ"ס י"ה, כי מה שהיה בחינת שם אדני" במילואו, נחסר א"ן ונשאר רק אותיות י"ד. ומה שהיה בתחלה בחינת כס"א, נחסר אות א' ונשאר כ"ס. ומן

יעקב קאפיל אשר מבני היכלא דמלכא נמנה, מתלמידי **הבעש"ט** הק' זי"ע, מזדעק היה פעמים רבות בעת עסקיו "שויתי ד' לנגדי תמיד", האכרים אשר סביבותיו כבר הורגלו לאותו איש פלאי אותו כינו **רבי קאפיל שוית'ניק**, וביודעם ומכירים עד כמה נזהר האי גברא רבא בדיוק משקולותיו מיראת ד' אשר פיעמה בקרבו, לא היו סומכים על איש בלעדו ותמידן כסדרן באו לשקול בחנותו. עד כדי כך הגיעו פני הדברים, שכאשר משום סיבה שהיא נפקד מקומו של **רבי קאפיל** שוית'ניק מהשוק, היו כולם סוגרים את פתחיהם בטענתם כי בלי השוית'ניק לא ניתן להצליח בעסקים, ואם כן למה להם להתאמץ לחינם במשא ומתן בכדי.

כאשר מנכדיו הצדיקים לבית ויז'ניץ היו מספרים אודות סבא גדול ורם זה, היו מפטירים כי אכן בלי השוית'ניק אי אפשר ולא שייך להצליח בשום עסק שהוא. ולא חייבים את רבי יעקב קאפיל חסיד לשם כך, כל אדם יכול לקרוא לעצמו שוית'ניק ולהתנהל בכגון

על המחיה ועל הכלכלה, למה יש לי לצפות בשבת גדולה כזו?!

אולי תרצה להחליף איתי? שואל ראובן לנגד עיניו הפעורות של חברו. שמעון שבר דעת היה, הבין שדברים בגו ולא מיהר לסגור את העסקה המוזרה הזו. הוא נתן לראובן להמשיך בדבריו. ציפה בסבלנות עד שיפתח ויראה לו בפנים הספר **'מאור עינים'** (ישמח לב, שבת לא:) את אשר הביא בשם **הבעש"ט** הק' זי"ע, כי מה אם האדם עוסק בתורה ולומד את דברי המשנה 'המחליף פרה בחמור' הרי הוא מקבל שכר טוב ואין למעלה הימנו, אם כן 'המחליף פרה בחמור' בפועל ממש, ועושה כן על פי דרך התורה וההלכה הצרופה, מתוך אמונה בבוראו שכך עלה ברצונו, וודאי ששכרו הרבה מאד.

גם מעולם המעשה ידע ראובן לדלות מרגליות ולמכרם לרעהו הסוחר. עם הרה"ק **רבי יעקב קאפיל חסיד** זי"ע היה המעשה, אשר לפרנסתו היה מציע את מרכולתו בשוק למכירה, ומתעסק עם הנכרים והאכרים. **רבי**

פינת יקרת

"אנכי ה' אלוקיך" (כ, ב-ג) וגו'. ביאר החפץ חיים זי"ע עומק דברי חז"ל, על תיבת 'אנכי' שהוא נוטריקון אנא נפשי כתבית יהבית. וביארו שהקב"ה הכניס עצמו בתורה הקדושה, שע"י לימוד התורה ימצא את ה'אנא נפשי' - את הבורא יתב"ש שכבודו מלא עולם, כי הכל מאתו יתברך בחשבון מדוקדק ואין עוד מלבדו: (ילקוט משלי החפץ חיים, ערך תלמיד חכם)

ואמר הרה"ק **מסאטמאר** זי"ע (שבועות) דאיתא במדרש (ילקוט ישע"י שצא) 'לעתיד לבוא יביא הקב"ה את הר תבור וכרמל לבנות עליהם את בית המקדש'. ויזכו לכל זה בשכר 'ההשתוקקות והרצון' שהיה להם בעת נתינת התורה שהתורה תינתן עליהם כמבואר במדרש (ב"ד צט א), והדברים קל וחומר, ומה אם הדומם זוכה ליקר ולגדולה בשכר הרצון' ק"ו לבן אנוש שבוודאי יזכה למדרגות עלאיות אם רק ישתוקק וירצה לקבל את התורה:

אמר הרה"ק **מקאברין** זי"ע (תורת אבות ד"ה ומשה) כי אמרה תורה 'ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלוקים', תיבת 'ערפל' נוטריקון 'אראפ-פאל' היינו נפילה ומעידה, והכוונה, שאף

שם הגדול ב"ה נשאר רק שני אותיות י"ה. והחסרון הנ"ל עולה גימטריא ס"ג, בחינת ג"ס, לרמז שעל ידי בחינת עמלק בחינת ג"ס הרוח, נסתלק ממנו בחינת הקדושה שעולה גימטריא ג"ס, כי יען שבחינת הקדושה הוא בחינת שמיני שבשמינית לתלמיד חכם (סוטה ה.), בחינת ס"ד, בחינת או"ז, בחינת שמועה היינו ששומע ומבין ומקבל בחי' קדושה ואינו משכחה, שלא נסתלקה ממנו, כי הבחינת שכחה הוא רק מצד הסטרא אחרא (ע"ח שט"ו פ"ו), מבחינת עמלק, אבל כשזוכה האדם למחות בחינת עמלק בחינת יצר הרע בחינת ג"ס הנ"ל, אזי אין לו בחינת שכחה. וזהו שאמר הכתוב תמחה את זכר עמלק וגו' לא תשכח. היינו אם תמחה בחינת עמלק, בחינת ג"ס הנ"ל, אזי לא תשכח, שלא יהיה לך בחינת שכחה, כי אם בחינת הקדושה תשרה עליך ולא תסתלק ממך. וזהו שאמרו ישראל נעשה ונשמע (שמות כד ז), פירוש שיהיה לנו בחינת שמועה בחינת או"ז כנ"ל, על ידי מחיית בחינת עמלק. והנה זהו בחינת מלחמת עמלק, שצריך האדם להלחם תמיד עם היצר הרע למחותו. רק מי שהוא צדיק גמור וכבר גרש היצר הרע מלבו לגמרי, שאין לו שום תאוה זרה בלתי לה' לבדו כנ"ל, זה אין לו בחינת מלחמת עמלק, שאין לו בחינת קבלת גרים כנ"ל. לכן כשיצאו ישראל ממצרים, והיו במדרגה עליונה בחינת גדלות המוחין, ולא היה להם בחינת מלחמת עמלק הנ"ל, שלא קבלו גרים אחר קריעת ים סוף כנ"ל, לכן לא בא יתרו אז תיכף אחר קריעת י"ס להתגייר, כי אז לא היו ישראל מקבלים אותו כמו שאין מקבלים גרים לימות המשיח, רק אחר ששמע מלחמת עמלק, אשר קרך בדרך, שהקיר את ישראל, היינו שנפלו ממדרגתן הראשונה מחמת חלול שבת הגדולה (שבת קיח ע"ב), והוצרכו למלחמת עמלק, אז תיכף בא יתרו להתגייר, כי אז קבלו אותו כנ"ל:

בגמ' שבת (פט.) בסוגיא דמתן תורה. 'מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר' וכו'. **בקובץ ישורון** (כרך ט"ו ע' תכא) מביא מהגאון ר' שלמה **זלמן אויערבך** זצ"ל שכתב בדברי חז"ל כאן: כאשר נתבונן במחזה זה יש כאן לימוד גדול, כי בדרך העולם, אם מאן

דהו משכנע את חבריו על חפץ יקר ערך שהוא שייך לו, אף שבסופו של דבר הוא מסכים עמו - אך אינו נותן לו בעבור זה מתנות. אך באמת בראיה אמיתית אינו כן, כי כאשר הבינו המלאכים את רום מעלת האדם, והכירו בזה כי התורה - חמדה גנוזה, בשביל ישראל היא, הרי גדל ערך ישראל בעיניהם - עד כדי כך שמיד ביקש כל אחד את קירבת האדם השלם, ונעשו לו אוהבים, וגם כיבדוהו למשה במתנותיהם.

ומתוך התבוננות בענין זה, יש ללמוד איך צריכים לכבד תלמידי חכמים, ועל זה הוא שאמר רבא (מכות דף כ"ב ב') כמה טפשאי הני אינשי, דקמי מקמי ספר תורה ולא קמי מקמי גברא רבה. ובגמ' (שבת דף כ"ג ב') אמרו האי מאן דרחים רבנן הו"ל בנין צורבא מרבנן, והאי מאן דדחיל מרבנן - הוי איהו גופיה רבנן. והדרך לזה הוא ע"י ההתבוננות במעלתם של תלמידי חכמים ויקר תפארתם, שראוי להתדבק בהם לכבדם ולאהבם, ולהעניק להם מכל אשר חננו השי"ת, וענין זה צריך חיזוק ע"כ:

דבר נאה כתב הגה"צ **רבי שלמה זלמן עהנרייך** הי"ד (גאב"ד שאמלויה, "דרשות לחם שלמה"), התורה הקדושה הוא מועט מחזיק המרובה, שעל כל קוץ וקוץ יש תלי תלין הלכות ואגדות, אין שיעור ואין ערך ואין גבול לתורה הקדושה, אף שהספר תורה דהיינו החמשה ספרים הוא קטן מאד. עם כל זה כל אות ואות שבתורה הוא גדול ורב מאד, ויש עליה אלפי אלפים כמוהו, ונמצא דמועט מחזיק את המרובה, והתורה היתה כלי אומנותו של הקב"ה בבריאת העולם, והתורה אומרת בי הציץ הקב"ה וברא העולם, ועל כן גם בעולם נמצא מקום מועט מחזיק המרובה, כיון שיש כן בתורה שבה נברא העולם, ולכן בכל מקום שלומדין תורה אשר היא מועט מחזיק את המרובה, גם אותו מקום מועט מחזיק המרובה, ועל כן היה בית מדרשו של **החתם סופר** זי"ע מועט מחזיק את המרובה...

ועוד מצינו גם באדם כן בחלק המוח, שיש תלמידי חכמים שמונח במוחם כל התורה כולה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה ש"ס בבלי וירושלמי עם כל

הפירושים וד' טורים וש"ע ורמב"ם, וגם כל שאר החכמות, והכל זוכר כנתינתם מסיני, כמו הגאון הנורא **רבי אליהו מוילנא** זי"ע ושאר רבותינו הקדושים בכל דור ודור, וכל זה מחזיק מוח קטן שבהם, והוא פלא והפלא שבמקום קטן כזה יהיה מונח חכמה מרובה כל כך, ואיה אפוא מונח כל זה במוחו הצר והקטן, אבל הוא מועט מחזיק המרובה, הוא לפי שנברא האדם עם התורה...

ובהנ"ל יש לפרש הפייט לחנוכה, ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים, וצריך ביאור למה קורא את ישראל בזה שושנים, אך מצינו בגמ' אל תיקרי שושנים אלא שושנים הלכות. עיין בשבת דף ל' ע"ב, והנה הנס היה בשמן, דשמן המועט החזיק שמן מרובה, והרי זה גם כן היה מועט מחזיק את המרובה, והוא בכח לימוד התורה הקדושה כנ"ל, על כן נקראו שושנים, כלומר שושנים הלכות, ועל ידי זה נעשה נס בהשמן והבן. (ספרי הרב פרלוב)

דרך ארץ קדמה לתורה - זהירות בבין אדם לחברו יותר כמו בין אדם למקום

כתב **המבי"ט** (בית אלוקים שער היסודות פ"ב) הנה חמשת הדברות הראשונות שנכתבו ב'לוח' הימין משני הלוחות מדברים ממצוות שבין אדם למקום - אנכי, לא יהיה לך, שבת ושאר הדברות שעל האדם לקיימם בינו לקונו, ואילו חמשת הדברות האחרונות מדברים מ'בין אדם לחברו' כ'לא תרצח' ולא תגנוב'. והנה המתבונן יראה כי דברות של בין אדם למקום ארוכות המה, ואילו המצוות שבין אדם למקום ארוכות המה, ואילו המצוות שבין אדם לחברו נאמרו בקוצר אמרים 'לא תגנוב' ותו לא, ומאחר ששני הלוחות שווים בגודלם היו, נצטרך לומר כי האותיות של הדברות האחרונות גדולות היו בהרבה מדברות הראשונות, - וטעם הדבר כדי שיהא נראה וניכר לכל חיוב הזהירות בדברות אלו - בין אדם לחברו, יותר ממה שנזהר בבין אדם למקום, כי עיקר העיקרים הוא 'בין אדם לחברו'. וכבר אמרו חז"ל (סוטה יד.) 'תורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים'.

ואמרו בשם הגר"א מוילנא זי"ע, דדרך הרוצה לבדוק מה טיבו של ספר מסוים

פרפראות

דאורלינש, למה זכו הנשים להגיד להם תחילה ותיירץ מי יגלה עפר מעיני **רבי משה מנברונא** זצ"ל שהיה רגיל לדרוש, שבזכותה של לאה אמנו ע"ה זכו תחילה לדיבור שהיתה לאה נותנת על לבה 'נוכלא [טבלא] של זהב' ובה חקוק: "תורה צוה", ובה היתה הוגה יומם ולילה, ולכן היו "עיני לאה רכות" שנגרם לה זאת מהזהרורית של זהב, לפיכך זכו צאצאיה [הנשים] בתורה מקודם.

בספר **יד מרדכי** להגאון ר' **מרדכי רוטנברג** ז"ל - הי"ד כותב: לכאורה וכי בשביל זה יעדף כח האדם ליתן לו הכח והממשלה בעליונים והתחתונים, שהשלמת כל הבריאה תהיה מסורה בידו. אבל באמת יפה דיבר משה רבינו בזה ויפה השיב למלאכי השרת המקטרגים נגדו, כי בזה יפה כח האדם ממלאכי השרת, כי מלאכי השרת אין להם שום מניעה ועיכוב בעבודתם את הבורא ית' כי אינם שרויין בין העמים שימנעו ויעכבו אותם מעבודתם, ואינם צריכים לפרנסה אשר על ידי השביתה בשבת יחסר לחמם, ואין להם יצר הרע שיתגבר עליהם בכל יום לפתותם לעבור על מצות הבורא ברוך הוא, על כן נקל להם הדבר לעשות באימה וביראה רצון קונם, אבל לא כן הוא אצל האדם אשר לפי טבעו ויצרו המתגבר עליו בכל יום להחטיאו ולתפסו ברשתו אשר פורס על כל צעד וצעד, והמניעות הגדולות שיש לו בדבר פרנסתו, על כן עבודתו חשובה מעבודת המלאכים ובדין הוא שיטול שכרו מאת משלחו. ונבין בזה סיום המאמר של ריב"ל באמרו: מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר, שנאמר עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות ע"כ. כי לכאורה יקשה מדוע נתהפכו בתשובתו לאוהבים שנתנו לו מתנות הלא די הוא שהודו כי אין להם חלק בתורה, אבל לדברינו יבואר, כיון שהודו והכירו חשיבות עבודת האדם, והגרעון שמצאו בו על שהוא ילוד אשה נתהפך למעלה ויתרון, על כן מצאו אותו כדאי וראוי ליתן לו מתנות גם מצדם ע"כ:

"כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" (יטג) וכתב **רש"י** ש"בית יעקב" אלו הנשים, ובמדרש רבה (שמות כח,ב) כתב שהטעם מדוע דיבר לנשים תחלה "לפי שהן מזדרזות במצות.

במושב זקנים עה"ת (לבעלי התוספות), מביא שהקשה **הר"י**

קול מבשר

מה"אהבת שלום" שקמח רומזת גם לענין הבטחון, וא"כ על הקב"ה להאיר בנו מדת הבטחון, וכשנתחזק בה, הרי שפיר נצטדק בטענותינו שמקודם ישפיע לנו הקב"ה השפעות טובות בריווח, ואז נוכל לעסוק בתורה כדבעי.

וכדאי מאוד להביא דברים שנאמרו מפי גדולים וקדושים, שהרי שמזכירים דבריהם ממשיכים טובות וישועות לעולם, ואי' בכת"י מדברות קדשו של הרה"ק ר' ישראל'ניו מסאדיגורא ז"ע שאמר בשבועות והאר"ך שם בקדשו, ובסוף דבריו סיים בתפלה ואמר "רבוש"ע, הרי בשבועות הנך שולח את התורה לעם ישראל, והתוה"ק הרי היא "כלה" וכמו שאומרים 'תואר כלה מאוד נתעלה', ומי שמע כזאת לשלוח כלה לחופתה בלא שושבינין ומי הם שושביני התוה"ק, 'אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד', וא"כ כשהנך שולח את הכלה לבני" תשלח אתה 'אורך ימים בימינה' - בריאות וכל טוב ו'עושר וכבוד' השפעות טובות עם כל מה שצריכים, אכיה"ר.

אי' מחז"ל שיש **כתר** אותיות בעשרת הדברות שהם כנגד תרי"ג מצוות מן התורה וז' מצוות דרבנן. אמר הרה"ק **הרבי רבי ברוך ממעזבז** זיע"א לפרש הלשון שאומרים (פיוט של ימים הנוראים) 'כתרו ישועה' וכך פי', **כתרו של השי"ת הוא שמכתיר ישועה על עמו ישראל**. ונזכה לגאולה השלימה ברחמים גדולים במהרה בימינו אכ"י"ר.

הוא לעיין בתחילת הספר ובסופו ומזה יבין באיזה ענין עוסק המחבר, וכמו כן בספר התורה הזה אפשר ללמוד כמה חשובה מידת גמילות חסדים ממה שפתחה תורה וסיימה בגמילות חסדים. [והרה"ק **מקאמרנא** בספרו **נוצר חסד** כתב, 'ואהבת את ה' אלקיך' בגימ' ואהבת לרעך כמוך' הא בהא תליא:]

סיפר הרה"ק **רבי יעקב מראדזימין** זי"ע (בהקדמה לספה"ק ביכורי אבי"ב) ששמע **מהיהודי הקדוש מפרשיסחא** זי"ע שעוד טרם ביאת משיח צדקינו יהא טוב ליהודים, והרמז לזה דכתיב 'ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה' (משלי לא טו) **טרף בגימטריא 'טו"ב פעמים טו"ב'**.

בספרי הרה"צ ר' א. ד. **פרידמן** מובא בשם **האהבת שלום**, שמביא מענין המשנה "אם אין קמח אין תורה, אם אין תורה אין קמח". אי' **מהאלשיך הק'** כותב שדבר זה הינו תיבות בין כנסת ישראל להקב"ה, דכנס"י טוענת שבראשונה על הקב"ה להשפיע לנו ופרנסה בכבוד ואז נוכל לקיים ה"תורה" כדבעי, והקב"ה אומר שמתחילה עלינו להתחיל ב"תורה" ואז ישפיע לנו השי"ת פרנסה בהרחבה.

ואמר ע"ז **הרד"ק ה"אהבת ישראל"** מוויזניץ זי"ע שיש לנו תשובה ניצחת וראיה ברורה שמקודם צריך ה"קמח", דהרי חג הפסח קודם לשבועות, ובפסח נידונין על התבואה, וכן פסח בגימ' קמ"ח, והיינו שהפסח מרומז לענין הפרנסה, ושבועות שהוא מתן תורה הרי רומזת ל"תורה", וכיון שהפסח בא קודם, ע"כ דמתחילה על הקב"ה להשפיע לנו שפע רב של פרנסה וכלכלה ואז נוכל לישב באין **דאגות** על התורה והעבודה, עכ"ד קדשו.

ויש להוסיף לזה שהרי כפי הנתבאר

"וירא העם וינועו, ויעמדו מרחוק" (כ), רעיון נפלא בשם **רבי עמרם זצ"ל** 'חסידא' תלמידו וידידו של מרן **החתם סופר**, שכינה אותו **'חסידא'** כשהיה עוד אברך צעיר, וכן הביא דבר תורה משמו 'בשם הרב רבי עמרם זצ"ל'. [כל עמרם מבני אשכנז נקראים על שמו].

דבר תורה משמו, [מובא בתורת משה סוף פ' יתרו בשמו, וכן מובא כ"פ בערוגות הבושם ששמע מזקנו רבי יוסף מטשעטשעוויטש בשם גיסו רבי עמרם חסידא] שורש סדר 'דילוגי האותיות' בתורה כי הנה נודעים דברי **הרמב"ן** בהקדמה לפירושו על התורה, שכל התורה כולה היא שמותיו של הקב"ה.

וידוע **מתיקוני זהר** ועוד שיש כמה דרכים איך לצרף האותיות, מלבד ראשי תיבות וסופי תיבות, ואתב"ש, ואח"ס בט"ע המובא בגמ' ומדרשים, יכולים גם לשנות סדר האותיות, בראשית - 'ראש בית', או 'ברא שית' וכדו'. ואמר רבי עמרם חסידא היות 'שיש שישים רבוא אותיות לתורה' ר"ת 'ישראל' כמבואר **בשלה"ק**, וא"כ מיום מעמד הר סיני ששם קיבל כל יהודי אות שכנגדו בתורה, לפני מעמד הר סיני היה דינם כבני נח, ועיקר השייכות לתורה הוא רק ממעמד הר סיני.

וכיון שראו בני ישראל את הנשמע, את הקולות. 'וירא העם וינועו, ויעמדו מרחוק'. פ' **רבי עמרם** שע"י שראו את הקולות התחילו לנוע ולהסתדר באופן שיהיה מצורף ככל אותיות התורה הכתובים בספר התורה, כל יהודי היה לו אות אחרת, והעמידו עצמם לפי אותיות התורה,

יחד עם הרווחים, שעמדו ב' ליד ר' וליד א' וש' ו' ות', ואח"כ השאירו רווח, היינו אנשים מיוחדים שהם כנגד הרווח - הלובן שבתורה, בח' אש לבנה שעל גבה כתובים האותיות באש שחורה, ואח"כ נעמדו האנשים המכוונים כנגד אותיות ב' ור' וא' וכו'. וזהו 'וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק', כדי לעמוד כסדר הספר תורה 'מבראשית עד לעיני כל ישראל'.

לפי צירופי אותיות התורה בכל שעה, כך מתנענעים נשמות ישראל מהכא להתם, ובערוגות הבושם בפ' ויקרא הביא דבר זה בשמו.

ובפ' יתרו מוסיף דבר פלא, שהרי היום אין אנו עומדים כמו שעמדנו במעמד הר סיני, אלא שמאז והלאה משתנה בכל רגע צירופי האותיות שבתורה, כי התוה"ק כשניתנה במעמד הר סיני היינו כולנו עומדים בזה הסדר, אך בכל שעה ושעה יש תת"ר"ף צירופי הויה, וכך מתחלק צירופי אותיות התורה, וכפי סדר תזוזת האותיות למעלה, כך מתנענעים היהודים כאן

ושם למטה, כי אלו הנשמות מצרפים תיבה כזאת בעולם, ואם יהודי אחד לא הגיע לשיעור היום, כי האות שלו אינו צריך להיות לצירוף של היום, לכן סיבב לו השי"ת סיבה שלא יהיה כאן למטה בזה המקום, כי היום הצירוף הוא באופן אחר.

וזה שאמר דוד המלך 'בכל יום הייתי מחשב למקום פלוני אני הולך, למקום פלוני אני הולך, ורגלי מוליכות אותי לבית המדרש', היינו שאני חשבתי שאני הולך לכאן ולשם, אך הקב"ה רצה לצרף אותיות של התורה בחמדת שעשועים באופן כזה מחודש, לכן

מתוקים מדבש

"בית המקדש" ועוד "נשרים ואבא" גמטריא "תורה".

.....

"וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֶּת פְּהִינִים וְגוֹי קְדוֹשׁ אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים וְגוֹ' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (י"ט ו') כתב האור החיים הקדוש: ואתם, פירוש אתה ואחיק, תהיו לי ממלכת כהנים כנגד "אהרן", וגוי קדוש כנגד "משה" ומשפחתו, על דרך אומרו (במדבר ח' י"ז - י"ח) והתקדשתי וגו' את הלויים: ואפשר לרמז קדוש' אלה' הדברים' ס"ת "משה" וכדברי האוחה"ק.

.....

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלַיךְ וְגוֹ' וְגַם בְּךָ יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם" וְגוֹ' (י"ט ט'). כתב רש"י וגם בך, גם בנביאים הבאים אחריו (מכילתא מס' דבחדש ב') ואפשר לרמז "וגם בך יאמינו לעולם" גמטריא "לנבאים אחריו".

.....

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי וְגוֹ' וַיִּגַד מֹשֶׁה אֶת דְּבָרֵי הָעָם אֶל י-הוה" (י"ט ט'). ואפשר לרמז דברי העם' אל' י-הוה' ס"ת "מילה" לומר דכל כלל ישראל היו צריכים למול את עצמם קודם שקיבלו את התורה.

מהר"ר ישראל טויסיג שליט"א
בית שמש

במשנה (אבות ג, יח) רבי אלעזר
חיסמא אומר קניין ופתחי נדה הן
הן גופי הלכות תקופות וגמטריאות
פרפראות לחכמה.

.....

"וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם וְגוֹ' וְכָל הַדְּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם" (י"ח כ"ו). ואפשר לרמז ו'כל ה'דבר ה'קטן י'שפטו ר"ת "הוי-ה" לומר דכל דיין שדן דין אמת לאמיתו כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית כדאיתא בשבת (י' ע"א).

.....

"וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וְגוֹ' פֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב" וְגוֹ' (י"ט ג'). כתב רש"י אלו הנשים, תאמר להן בלשון רכה, ואפשר לרמז "לבית יעקב" גמטריא "זה בלשון רכה".

.....

"אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְגוֹ' וְאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׁרִים וְאָבָא אֶתְכֶם אֵלַי" (י"ט ד'). איתא בבאור יונתן וז"ל: ותרגומונו מפרש ואביא אתכם אלי "על בית המקדש ועל התורה", ואפשר לרמז "על כנפי נשרים" גמטריא

א' מהתורה, נמצא בלמדו אותו חלק בתורה מברר ניצוצות מאותה מדינה, ודוקא במצרים היו צריכים להיות שם להוציא כי לא היה עדיין תורה משא"כ עכשיו מבררין ע"י התורה מקומות רחוקות גם כן, עכ"ד.

והוסיף לבאר הרה"צ ר' משה וואלפסון (אמונת עתיך), והנה, כמה מעלות טובות לא"י לא יסופר בקל, וא' מהמעלות הוא אשר לענין בירור הניצוצות, כי א"י בתוך העולם כנקודה במרכז, ורצועות של כל העולם מתפשטין תוך ארץ ישראל ומשם מקבלות חיותן, ולכן כל הכחות של כל המדינות כלולים בארץ ישראל, ולכן היושב בארץ ישראל יכול לברר ניצוצות מכל העולם. ולז"א 'אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל דיינו', ר"ל כי אחר שניתן התורה יכולים אנו בלאו הכי לברר ניצוצות מכל העולם כולו.

אילו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו וגו'. א"י בערבי נחל לפ' שמות (מבעל לבושי שרד זי"ע) הענין הוא עם מ"ש במ"א מה ששמעתי לבאר פסוקי 'ויבוא אל יושבי דביר ושם דביר לפנים קרית ספר' (שופטים א, יא) ודרז"ל (תמורה טז). אלו ש' הלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה רבינו ע"ה והחזירן עתניאל בן קנז בפלפולו. הענין, כי מה שכבשו ישראל בקל כל א"י, עבור שהתורה דפוס עולם, וכל מדינה חיתה ממסכת א' וכדומה, ובהיות התורה מסורה אז לישראל ממילא היו כובשין. ולז"א "ושם דביר", ר"ל החיות שלה 'לפנים', ר"ל פנימית שלה היה קרית ספר אלו ש' הלכות כו', לכן לא היו יכולין לכבוש עד שהחזירן עתניאל תחילה, ואח"כ היו כובשין יעו"ש. נמצא כי ע"י עסק התורה יכולים להוציא ניצוצות אף ממקום שאין בא לשם, כי חיות כל המדינות הוא בחלק

הולך אותי לכאן ולשם. כמ"ש הבעש"ט, אדם חושב שהוא הולך במקום שהוא רוצה, אך הקב"ה מוליך אותו ודרכו יחפץ'.

וכן אמרו בגמ' (קדושין דף ב') שהתורה נקרא בשם דרך, הדרך אשר לכו בה. וכתב 'מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ', הקב"ה מסבב כל אחד לאן ילך, כי 'דרכו יחפץ' שיש להקב"ה חפץ ורצון לסדר אותיות של נשמות ישראל בזה העולם כפי הצירוף שמסודר למעלה. ורק בשעת מתן תורה היה כפי הסדר של 'בראשית ברא אלקים עד לעיני כל ישראל.

רבי עמרם חסידא מוסיף לפרש בזה מה שאומרים בהגדה של פסח 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה דיינו', כי אם היה לנו עיניים מאירות והיינו רואים צורת עמידתנו הרוחנית, היינו רואים מעצמינו את כל התורה מבראשית עד לעיני כל ישראל! וכמ"ש 'וירא העם וינועו' שהם ראו כל זה בעיניהם הטהורות, הרי שהקרבה לפני הר סיני זה בעצמו כבר היה תוה"ק: (מתוך שיעורי הרב רייזמן שליט"א)

ושבת שמה

שכל ענין מתן תורה נצחי הוא, ושייך בכל השנה כולה, אך עיקרו נשפע ומתחדש בכל שנה ושנה בקריאת הפרשה ובחג השבועות, שחוזר וניעור כל מעמד קבלת התורה.

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבתי שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל - לך והודיעם. (שבת י:)

שבת קבלת התורה

שבת קודש זו נקרא בפיות עם קדוש 'שבת קבלת התורה' וכשמו כן הוא, שהרי 'הקריאה מעוררת את הזמן', וקבלת תורה מסיני בפרשתנו היא שנויה. בשבת קודש זו מתנוצצים ניצוצי אורה ממעמד קבלת התורה בלבבו של כל אחד מישראל, ומסוגל זה היום לקבל תורה מחדש, בקבלה טובה של לימוד התורה הקדושה.

הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע היה אומר, ששבת זו שווה היא במעלתה וקדושתה לחג השבועות חג קבלת התורה, ואפשר להשיג בשבת זו תורה הרבה כבחג השבועות.

ועלינו להשים אל לבנו ומחשבתנו,

א"י מהרה"ק רבי אברהם מסלונים זיע"א (בית אברהם), הרב הקדוש מוורקה זי"ע ישב פעם אחת בצותא חדא עם הרב הקדוש מלנטשנה זי"ע, ובקש ממנו שיגיד לו דבר תורה, ואמר לו הטעם מה שבכל יום מימות החול כשאחד מקבל פני רעהו בבקר אומר צפרא טבא ובער לילה טוב וכו', ובשבת קדש אומרים שבתא טבא אותו הדבר כל השבת בלילה כבבוקר, מפני שהשבת הוא כולו בחינת יום ואין בו בחינת לילה כלל, והוא יום קדוש מבוא ועד צאתו. כמו כן בליל התקדש חג הפסח הוא בבחינת לילה כיום יאיר, והוא בבחינת שבת בבוקר, ולכן אומרים בו נשמת:

עובדות צדיקים

"עתה ידעתי כי גדול ה'" (יח יא). פרש"י.
מכל האלהים - מלמד שהיה מכיר בכל עבודה זרה שבעולם שלא הניחת עבודה זרה שלא עבדה: הרה"ק רבי ארון בנו של ה'מאור ושמש' המכונה 'דער גוטער יוד' הסתיר עצמו מאוד ולא היה אומר 'תורה' בטיש, רק קרא דבר תורה מספרו של אביו. פעם כשהזכיר דברי רש"י אלו קרא: 'לא הניח עולם הזה שלא עבדה...!', העירו לו מקורביו הרי ה'ר"ת ע"ז' הוא 'עבודה זרה' ולא 'עולם הזה'? השיב להם עולם הזה 'ועבודה זרה' היינו הך ואין הבדל ביניהם.

"כי בדבר אשר זדו עליהם" (יח יא). ת"א
'ארי בפתגמא דחשיבו מצראי'. ורש"י פ', כי בדבר אשר זדו עליהם - כתרגומו במים דמו לאבדם והם נאבדו במים. אשר זדו - אשר הרשיעו וכו'. דבר נפלא הביא חידושי הגרי"ז (יתרו, סימן צט), ויאמר יתרו ברוך ה' וגו' כי בדבר אשר זדו עליהם. פרש"י אשר זדו עליהם אשר הרשיעו, אבל באונקלוס תרגם "די חשיבו". והביאור בזה, דהנה ידוע מה שהשיב ר' איצעלע מוואלאזין לשר רוס', כששאלו מאי האי דכתיב "הללו את ה' כל גויים שבחוהו כל האומים כי גבר עלינו חסדו" וכי משום שגבר חסדו על ישראל צריכים הגויים להלל לה! ענו ר"א מיד, הלא עם ישראל לא יודעים מזימות לבבכם בפטרבורג במינסטוריום להרע עליהם, וה' מפיר עצתכם הרעה, ורק אתם הגויים יודעים בחסדי ה' על ישראל, שאינכם יכולים להפק זממכם לפועל, ולכן אתם המחוייבים להלל ולשבח לה' על זה. והנה איתא שלשה היו באותה עצה אלו הן בלעם איוב ויתרו (סנהדרין ק"ו). והנה איתא דבעכו"ם מחשבה רעה הקדוש ברוך הוא מצרף למעשה (קידושין ל"ט ב תד"ה מחשבה ומקורו ירושלמי פאה פ"א ה"א), ולפי"ז יתרו שידע כל אשר חשבו המצרים על ישראל, הוא אשר ראה המדה כנגד מדה גם על כל מחשבותיהם, ולכן אמר "כי בדבר אשר זדו עליהם" בכל מחשבותם כדת"א, אבל עם ישראל לא ידעו מזה כלל.

קבלת התורה.

אמר הרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא ז"ע לבחור אחד בשעה שנכנס אליו

לקודש פנימה לבאר בדברי רש"י אלו, ש'לא פחות' - אין לך דרגא פחותה כמי שאינו עוסק בתורה כראוי, ולא יותר' - ואין לך מעלה יתירה מהעוסק בתורה לשמה.

בהקדמה לשו"ת 'חבצלת השרון' (ח"א ד"ה ובוזה נוכל להבין) מביא המחבר הגה"צ רבי דוד מנחם מאניש באב"ד זצ"ל בשם רבו הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא ז"ע, 'שמכל עניני חסידות ופרישות וסיגופים שאדם רוצה להתנהג, היותר עיקר ומובחר הוא לשמח את הקב"ה בלימוד התורה הקדושה, והסימן לזה, שכל עניני סיגופים וחסידות שאדם רוצה להתנהג - אין היצר הרע מוציא כ"כ כוחו ע"ז לבטלו, כמו שמוציא את כל כוחו לבטל את האדם מתלמוד תורה, כן שמעתי מפי קדשו שאמר לי בעצמו הדברים האלה, עכ"ל.

הרה"ק ה'נתיבות שלום' ז"ע שאל פעם כמה מבחורי הישיבה 'אימתי הוא זמן קבלת התורה בחג השבועות'. נענה האחד ואמר בזמן עלות השחר, לעומתו השיב רעהו בעת קריאת עשרת הדברות בקריאת התורה, השלישי השיב באופן אחר... עד שאמר להם הרבי, זמן קבלת התורה הוא בשעה שאדם מקבל על עצמו את התורה:

מתענג בכל דיבור שבגמ'

פעם אחת הגיע גאון אחד אצל הרה"ק מרוז"ן, והזכירו שם מימרא של חז"ל ואותו גאון שכח מי היה בעל המימרא, והרה"ק מרוז"ן אמר שזה המימרא של רבי יוחנן, ואותו גאון התפלא מאד איך יתכן שהוא אינו זוכר, והרוז"ינער [שהחשיב אותו כאינו יודע בתורה] הוא כן זוכר?

והרה"ק מרוז"ן תפס את המחשבה שלו, ופתח ואמר, כשאתם אומרים בגמ' אמר רבי יוחנן, אתם מעוניינים לדעת מה אמר רבי יוחנן, לכן אינך זוכר את השם של בעל המימרא, אבל אצלי, 'אמר' זה תורה, 'רבי' זה תורה, 'יוחנן' זה תורה. יש לי הנאה כשאני אומר 'אמר רבי יוחנן', אין לי שום ענין לדעת ולגמור ולסיים, שזה חיי צער

תחיה, נכון שמותר ללמוד כך, אבל יש מדרגה של הל' שמיטה ויובל, שזהו בחי' לוי שפורק מעל צוארו ונהנה מעולם הזה ממש. כי מי שפורק מעל צוארו עול חשבונות הרבים, הוא פשוט נהנה מעולם הזה, גם כשהיה לו רק פת במלח, הבן לוי והנכלל בבחינתו, אינו מרגיש כלל חיי צער, הוא שש ושמח ויכול לשמח את העשירים שאכלו היום עגלי מרבק וברבורים ושליו ודגים. כי כיון שפרק מעל צוארו עול חשבונות הרבים, אין לו ממש שום דאגה בעולם, לא מרוחניות ולא מגשמיות:

סיפר האדמו"ר מקלויזנבערג זיע"א בשם אביו הרה"ק מרודניק זיע"א שפעם אחת נכנסה אשה אלמנה בוכיה לבית הדברי חיים מצאנז, ובכתה בדמעות שלישי ולא היתה יכול להוציא מפיה לומר מה כואב לה. ואמרה שהיא מתביישת לספר לרב גדול כאבה, עד שהרגיע אותה הדב"ח שתספר לו צרתה. ואמרה לו שלפני זמן קצר השיאה את בתה היתומה לחתן תלמיד חכם, ומכרה כל רכושה להשקיע בחתן ת"ח. והם גרים בביתה. והנה בתקופה אחרונה ירד האברך מדחי אל דחי, עד כדי כך שאינה יכולה להוציא מפיה לאיזה טנופת קשה נפל חתנה הצעיר. הדברי חיים הפציר שתספר לו מה נעשה עם האברך, כדי לתקנו ולהוכיחו. עד שהסכימה האלמנה לספר שזה כמה שבועות שהאברך יושב עם ספר גדול שכתוב עליו מבחוץ 'עבודה זרה' וכל היום וכל הלילה הוא רכון הספר ומסתכל בו, אינו יכול להפרד ממנו. זו היתה מסכתא עבודה זרה של תלמוד בבלי... הדברי חיים הסביר לאלמנה איזה חתן חשוב זכתה להכניס לביתה.

איסתכל באורייתא וברא עלמא - העיר נקראת על שם הצדיק שנקרא על שם אותה העיר

מסופר על הקדושת אהרן מסאדיגורה [בנו של רבי ישראל בן רבי אברהם יעקב בנו של הרה"ק מרוז"ן] שפעם אחת אמר לו יהודי מימרא בשם רבי אריה לייב בנדר אחיו של רבי משה סאוורינער, ששמע מהרה"ק רבי ברוך'ל מעזבוז ז"ע דשמו של הצדיק רבי נחמן הורדנקער אינו על שם עירו

טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל, כשהקב"ה רוצה, גם גוי מדבר לענייני.

רבי מאיר פרמישלאנער נסע פעם אחת **לרבי מרדכי קרעמניצער** יחד עם עוד חבר. בדרך נתקלקלה העגלה, ובא גוי אחד ועזר להם לתקן העגלה שיוכלו להמשיך בדרכם אל הצדיק רבי מרדכי, ואמר חברו של **רבי מאיר** 'הנה יש כאן ערליכער גוי' [=גוי איש כשר?] אך **רבי מאיר** הכריז לעומתו 'הנה אום-ערליכער גוי' [=גוי שאינו איש כשר], ותוך כדי ויכוחם החליטו שכשיבואו לרבם **רבי מרדכי קרעמניצער** ישאלו את פיו מי צודק, **רבי מאיר** או חברו.

אותה שבת פרשת בלק היתה, ויען להם **רבי מרדכי**, מה זכה בלק שתיקרא הפרשה על שמו? אלא שהלכה בידוע שעשיו שונא את יעקב, ממילא כל גוי ששונא את היהודי, הוא גוי כשר, אך מי שאינו עושה כהלכה אינו כשר, ממילא בלק שהיה שונא את ישראל, לכן הוא גוי כשר, ומתאים שיקראו את הפרשה על שם גוי כשר, שעושה מה שגוי עושה. אך אותו הגוי שהטיב לכם בדרך, הוא אום-ערליכער גוי, אינו גוי כשר, כיון שלא התנהג כמנהגו של גוי:

סיפור לשבת

עת גלה סוד נסתרים

עם תחילת ה"גלות", נימנו שני האחים הקדושים וגמרו ביניהם, לשתף איש את אחיו בכל מאורעות הגלות, ללא יוצא מן הכלל, ולמסור איש את נפשו בעד אחיו. שניהם נתנו את הבטחתם לכך איש לרעהו. כבר מראשית הגלות, החל אביהם המנוח, רבי אליעזר ליפמן, להתגלות אליהם מדי ערב־שבת, כשהוא מורה להם היכן יתאכסן כל אחד מהם ביום השבת. את אימרתו נצרה רוחם, ועל פיו נסעו ועל פיו חנו עד תום גלותם. באחד השבועות הראשונים לדרכם החדשה, הגיעו האחים הקדושים בערב שבת לעיר בלתי מוכרת, אשר לא דרכו בה מימיהם. ההוראה השמימית לא בוששה לבוא, ועל־פיה אמור היה **רבי אלימלך** להתארח אצל רבה של העיר, ואילו **רבי**

הרה"ק מרוזין נעצר וסיים את הסיפור. ולא המשיך לספר את המעשה. ואמר לשומעי לקחו, אתם הייתם רוצים שאסיים את המעשה שהחסיד הרוויח בכפליים, ואז יהיה לכם התפעלות מהרווח בדרך נס, אך אני עוצר כאן את המעשה, איני יודע מה היה ההמשך, אך זהו עיקר המעשה להתפעל מיהודי שמוסר נפשו, יהודי שהוא מבניו של אאע"ה, שלא היה לו לחם לתת לילדיו, והיה יכול לצאת מצרה לרווחה, וכדי לקיים רצון ה' שלא לעסוק במשא ומתן קודם התפילה, גירש את הפריץ מביתו ולא מכר לו המעילים.

ואין שום צורך לספר את המעשה שבסוף הרוויח הרבה מעות. אני עוצר כאן, כי זה כל המעשה. יהודי כזה מותר לו לפרוש כפיו בזמן התפילה, היה לי עוה"ז והרמתי ידי ולא עסקתי במשא ומתן קודם התפילה, זוהי ההצלחה הכי גדולה שיש בעולם שזכה לעמוד בנסיון, אאע"ה עמד בכמה נסיונות ולא סיים בברכה גשמית, כמו הנסיון של פרשת וירא כשהוצרך לשלוח את ישמעאל, לא היה לו נח כלל, וכך לא כל נסיון מסתיים בסיפור יפה, שכיון שעמד בנסיון הצליח, שאז מגשמים את המעשה, עדיף להשאיר את המעשה רוחנית, שזכה להתפלל עם הרמת ידיים.

משה רבינו אומר, אבי אברהם ויתר על המעות, לכן הרים ידיו בצלותא, וכן אני משה איני לוקח ביזת הים, לכן ארוממנהו כזקני אאע"ה. וזה שכתוב בהפטרת שבת חזון 'ובפרישכם כפיכם איני שומע', אתם פורשים הידיים ואני רואה על האצבעות מחשבות של עסקים בתוך התפילה, רק כשאדם מנתק עצמו מהגשמיות יוכל להרים ידיו לכבוד הבורא כל עולמים יתברך שמו ויתעלה:

הר סיני - שירדה סיני לאומות העולם

גוי שאינו שונא את ישראל, אינו גוי כשר בספר **משנה שכיר** מביא דיבור חכם ששמע מגוי, והגם שאמרו גוי, אעפ"כ הדבר אמת. כמו שאמר רבי יוחנן כל האומר דבר חכמה אפי' מאומות העולם נקרא חכם, ובאמת בפרשת בלק יש הרבה דברי בלעם הגוי, שאמר דברי חכמה אמיתיים, מה

הורדאנק, אלא שהיתה שם עירו נקראת הורדאנק על שם הצדיק רבי נחמן הורדנקער שהיה גר בה.

ופירש **האדמו"ר מסאדיגורה** את דבריו, שכשהקב"ה הראה לאדם הראשון 'דור ודור ודורשיו', ברור כשמש שהקב"ה היה מראה לו שיהיה הרבי **רבי בער ממעזריטש** [ושאר צדיקים נ"ע] עוד טרם היתה עיר מעזריטש קיימת בעולם, כל אלו השמות אמר הקב"ה לאדם הראשון, אפי' טרם נבראו אלו העיירות והכפרים, וכמו כן היה נקרא זה הצדיק באותה שעה **'רבי נחמן הורדאנקער'**, לסיבה ידועה לו יתברך שזה יהיה שם הצדיק הזה. [הצדיקים אמרו שכשרק מזכירים שם העיר בארדיטשוב, תיכף נתעורר סניגוריה על ישראל.]

וממילא כיון שביקש הקב"ה לקרוא לזה הצדיק בשם **רבי נחמן הורדאנקער**, לכן עשה שלאחר כמה אלפי שנים כשישבו בעיריית אוקראינה וחקרו איך לקרוא שם המקום ההוא, הכניס הקב"ה בלבם שיקראו בשם **'הורדאנקע'**.

וכמו שכתב **בית הלוי** שהסתכל הקב"ה בתורה וברא את העולם, ומה שברא גויים בעולם הוא רק בשביל שתתקיים ההלכה של **'אמירה לעכו"ם שבות'**, ומה שברא שוורים הוא כדי שתתקיים המשנה **'שור שנגח את הפרה'**:

מסופר **שהרה"ק מרוזין** סיפר שפעם אחת היה יהודי שלקח את מעותיו והשקיע במסחר של מעילים, ולאחר זמן נפלו מחירי המעילים ולא היו קונים והפסיד כל מעותיו, וכבר התחילו לבכות בני ביתו כי אין בידו לפורטה אפי' שוה פרוטה, החסיד ישב וציפה לישועת השם.

בבוקר אחד הגיע פריץ לביתו, וביקש לקנות ממנו כל המעילים שיש לו בביתו באופן דחוף ביותר, ויען האיש שכיון שעוד לא התפלל היום שחרית, איני עוסק במשא ומתן קודם התפילה, הפריץ התעקש והפציר שימכור לו המעילים, ואילו החסיד מתעקש לא למכור.

זישא - אצל סנדלר עני, המתגורר בקצה העיר. **רבי אלימלך**, לא נתייגע הרבה, וכיון ששאל לכתובתו של הרב, מיד היה מי שיכונו לשם, וגם במעון גופו, לא השיבו את בקשתו ריקם ונאותו בסבר פנים יפות להכניסו בצל קורתם. מה שאין כן **רבי זישא**, אשר צריך היה לטרוח רבות עד שעלה בידו למצוא את מעונו הדל של הסנדלר הנקוב בשם, וגם שם, לא במהרה נאותו לקבלו כאורח לשבת. רק אחרי הפצרות מרובות ותחנונים, משלא יכול עוד בעל הבית לסרב לאורח העקשן, נענה לו והורה לו להיכנס. **רבי זישא** הניח את תרמילו בקרן זווית, ולאחר שקיבל ממארחו את כתובת בית הכנסת של בעליהמלאכות, אשר שם מקום תפילתו יצא לשם כדי להתכונן לקראת שבת המלכה על פי דרכו. התפילה בבית הכנסת של בעליהמלאכות, התנהלה במהירות עצומה. אף **רבי זישא**, אנוס היה למהר את תפילתו ולהתאים עצמו לקצב התפילה של מארחו. עם תום התפילה, יצא המארח במרוצה המתאמץ להדביק את צעדיו: אל עבר ביתו, תוך שהוא מתנצל באוזני האורח להזדרז הביתה! לאחר שבוע של עמל מפרך ומתיש, ומן הדין "מבין אתה, מן הסתם, כי רעבים אנחנו, גם עייפים, בעמקי לבבו, חשד, אמנם, **רבי זישא**, כי מארחו אינו כה 'סנדלר' כפי שהינו מראה את עצמו, שהרי במלאכה זו של העמדת פנים, היו גם לו חלק ונחלה. ברם, ככל שביקש להעמיק חדור בעיני עיונו, לא עלה בידו להסיט, ולוא כמלוא נימה, את מעטה הזולת והבורות שחפף על האיש מכל עבר. לאחר הסעודה, יצא **רבי זישא** שוב לבית המדרש, כדי להעביר בו את ליל השבת כראוי לו וכפי מעלתו. משהאיר השחר, החיש **רבי זישא** צעדיו לבית הטבילה, כדי להספיק להגיע ל'מניינם' של אותם בעלי המלאכות, המשכימים קום, כהרגלם, גם ביום השבת. אף הוא אזר חלציו ועשה ככל אשר היה לאל ידו, לבל יפגר אחריהם בתפילתם. לאחר סעודת היום, נותר עוד היום גדול לפני **רבי זישא**, להשקיע עצמו בתלמוד תורה ובעבודת הבורא ביד רחבה, כאשר אהבה נפשו. אמנם, צר היה לו, שלא עלה בידו להיודע מאומה מטיב

מארחו, ולא נהיר היה לו, איפוא, לשם מה נשלח מן השמים להתארח דווקא בביתו. כאשר נטו צללי ערב והגיעה שעת סעודה שלישית, גמר בלבו ללכת שוב לבית מארחו, אולי יעלה בידו להיודע מאומה בשעה נעלה זו של רעוא דרעווין. ואולם, משבא לשם, דומה היה כי בעל הבית אינו בביתו. שער החצר היה פתוח, גם דלת הבית לא נעולה היתה, אך שום תנועה לא נראתה בכל הבית ואף רחש לחש לא עלה מתוכו. רגעים אחדים ניצב **רבי זישא** על עומדו נבוך, מבלי לדעת לאן לפנות. לפתע, צץ לקראתו בחצר אחד מילדי בעל הבית. פנה אליו **רבי זישא** ושאלו על אביו. "אבא עלה אל העליה!" - השיב הפעוט לפי תומו. כהרף עין פנה **רבי זישא** אל עבר מקצוע הבית אשר עליו הצביע הפעוט, וגילה סולם העולה אל העליה. מבלי להתמהמה, טיפס ועלה, ותוך רגעים ספורים מצא עצמו בטבורו של חדר, המוצנע בין הרעפים המכסים על הגג. משהורגלו עיניו אל החשיכה, הבחין בסיעה של יהודים המסובים מסביב לשולחן, ובראשם מיסב מארחו, הסנדלר. עיני המסובים הופנו באחת אל דמותו של האורח שפלש לגבולם, וקול רטינה עלה ונשמע מביניהם: "מה לאיש זר בינותינו?" אך עד ארגיעה נשמע קולו של בעל הבית לאמור: "האיש הזה, אורחי לשבת הוא, והואיל וזכה להגיע הלום - יישאר!" אותם סודות ורזים טמירים, אשר זכה **רבי זישא** לשמוע באותה מסיבה נשגבה של צדיקים נסתרים, טרם שמע מימיו. לפני היפרדו מהם, הזהירו המסובים את **רבי זישא** בלשון תקיפה, לבל יהין גלגות דבר וחצי דבר מכל אשר ראו עיניו ומאשר שמעו אוזניו באותה סעודה של רעוא דרעווין. "ראה הוזהרת!" - היתרו בו - "כי בנפשך הדבר!" במוצאי שבת, שבו שני האחים הקדושים ונפגשו באכסניית הקהל, הסמוכה לבית הכנסת. הם החליפו ביניהם רשמים קצרים מן השבת שעברה, ופנו איש איש לעבודתו בקודש. ואולם, לא ארכה השעה, עד שהבחין **רבי אלימלך** כי **רבי זישא** אחיו אינו כתמול שלשום. נפשו היתה נסערת ביותר, וגם להירדם לא מפניו סוד כלשהו, הכמוס בלבו. יכול היה.

מה חזית שדמך שלך סמוך יותר מדמי, ואינך מניח לי מאומה לחלקי... הבה נתחלף במקומותינו, ובפעם הבאה אגרר אני במקומך!" בקושי רב הסכים **רבי זישא** לבצע את החליפין, ואך לו והחליף עימו את מקומו, מצד ימין - לצד שמאל. משלא יכול לעמוד בהפצרותיו של **רבי אלימלך**, נענה עוד רגע, וסערת המחול נתלקחה מחדש. היין הלם ברקותיהם של הרוקדים, רגליהם הלמו בעוז בריצפת הבית, וגם זכרונו של העני המועד לבעיטות לא נשכח. אחדים מן החוגגים התקרבו אל עבר השניים, מוכנים ומזומנים לתפוס בקורבנם ולסוחבו אל המעגל. **רבי אלימלך** כבר הכין וזימן את עצמו לספוג את מיסת המלקות באהבה ובשמחה, אלא שאז, נשמע לפתע קולו של אחד הכפריים לאמור: "אין זה מן היושר, לגרור כל פעם את זה השוכב מימין, הפעם נגרור את זה השוכב מצד שמאל!" גם הפעם, היה זה, איפוא, **רבי זישא**, אשר נגרר אל מרכז המעגל, וספג את בעיטות הרוקדים השיכורים עד תום. "וכי מה חשבת?" - סיכם **רבי זישא** את מוסר-ההשכל באוזני **רבי אלימלך**, לאחר ששב כתוש-עצמות משדה המערכה - "שמא יכול אדם להיות בעלים לעצמו ולבחור לו את מנתו ואת חלקו? - לא ולא! הכל נפסק ונגזר מן השמים, ואל כל אשר יפנה, לא יימלט האדם מן הגורל אשר יועד למענו!" למחרת עם שחר, יצאו שני האחים הקדושים חדשות ולשמוח ביסורים. להמשיך בנדודיהם הנעלים, לתור לעצמם תלאות לקיים מה שנאמר (שבת פח:)- "הנעלבין ואינן עולבין... עושין מאהבה ושמחין ביסורים, עליהן הכתוב אומר(שופטים ה')- 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'". (גליון תהלתו בקהל חסידים בא תש"פ)

ימי השובבי"ם

תורת ה' משיבת נפש

"ויואל משה לשבת את האיש" (שמות ב כא). במד"ר מתמיל למה נתן הקב"ה מנוס למרע"ה בבית עובד ע"ז, תירץ

מעלה באמצעות גזר- חייבו אותנו לבצעה במוידינו! דין של מטה. מן השמים הסכימו עימנו לתמורה, אך "מכאן ואילך, הישמרו והיזהרו, וכלל זה יהא נקוט בידיכם: אל תחפצו לדעת מה שמעלימים מכם, ואל תהינו לגלות מה שאוסרים עליכם!" פן יוסיף להכותו נתיבות גלותם של האחים הקדושים, לא היו סוגות בשושנים. מלבד צער הנדודים, יסורי הקור והחום וקושי המחסור, עלו בגורלם של האחים הקדושים גם אלו נתקבלו על ידם באהבה וברצון. יסורים מן הצד, אשר נוספו להגדשת הסאה, אך גם ערב אחד הגיעו האחים הקדושים אל אחד הפונדקים, במטרה למצוא קורת-גג מעל ראשם עד יעבור ליל, ולחטוף תנומה קצרה לאחר מספר ימים של נדודים מפרכים. בדיוק באותה העת, נערכה בפונדק חתונה כפרית, ולא מצאו להם האחים מקום להניח את ראשם, כי אם על תרמיליהם הבלים, בפניה דחוקה לצידו של התנור. הרעש וההמולה בפונדק החרישו אוזניים, אך ליאותם של שני הצדיקים היתה דיה, בכדי שאף-על-פי-כן יפלו עליהם חבלי שינה. ואולם, עד שלא חלפה שעה קלה, סיימו החוגגים את ארוחתם, וכשהם רוויים ומבוססים כל צורכם, קמו לרקד בגילופין. פתאום, הבחין אימי מן החוגגים בשני האורחים הלנים בקצה האולם על חבילותיהם, והוא חמד לו לצון עימם. תפס את אחד מהם - והיה זה **רבי זישא** - גררו אל אמצע מעגל הרוקדים, ובעודו מושכב על הרצפה, חגו הרוקדים מסביבו, כשהם מעניקים לו בעיטות ברגליהם, אישי איש לפי תורו. משנסתיים המחול, התגנב לו **רבי זישא** חרש בחזרה אל מקום משכבו הראשון, כשהוא מחלץ קימעה את גוו המחויץ ואת עצמותיו הכואבות. ברם, לא ארכה שלוותו, עד שנתחדשו המחולות, ושוב גררוהו הפוחזים אל לב המעגל, כדי לעשות בו משפט ושפטים. לאחר שחזר הדבר על עצמו פעמיים ושלושה, כשבכל פעם ניגשים ההוללים דווקא אל **רבי זישא** וגוררים אותו אל המעגל, נם **רבי אלימלך לרבי זישא** לאמור: "זישא, אחי! אתה לקית כבר בכפליים וקיבלת מנה אחת אפיים. עתה, הנח נא גם לי ללקות קימעה; וכי

בהם האחים הקדושים לידיהם, התרוממו ממשכבם ועברו עם תרמיליהם הבלים לחדרו של הפריץ. לאחר שהודו למיטיבם, שכבו לישון שם את יותרת השעה הקצרה שעוד נותרה להם. בטרם שחר, קמו שני האחים ממשכבם, ויצאו בלאט להתפלל ולהמשיך בדרכם, כשהם מותירים אחריהם בחדר את הפריץ הנם את שנתו. כאשר עמד הפריץ מאוחר יותר להמשיך בדרכו, נתברר לו, לפתע, כי שעון-הזהב היקר שלו נעלם. מבלי להרבות בביירוים, ידע ופסק, כי ידם של שני ההלכים במעל הזה... "על דברתי!" - קרא בזעף - "הם עוד ישלמו על כך מחיר יקר! אנו נלמד אותם את הלקח הראוי, למי שמשלם רעה תחת טובה!" חיש קל עלה הפריץ על כרכרתו, והורה לרכבו לדלוק אחרי שני ההלכים הנמלטים. ואכן, קרוב מאד לעיירה הסמוכה, נמצאו האחים הקדושים כשהם מכתתים את רגליהם איש לצד רעהו. עד שלא חלפו רגעים אחדים, היו כבר שניהם מוטלים כפותים בתוך העגלה, כשזו מועידה את פניה אל תחנת המשטרה המקומית. לאחר חקירה-זדרישה וחיפוש בתרמיליהם שלא העלה דבר, הוזמן שופט העיירה לחרוץ את גזר- דינם. כעבור שעה, היו כבר שני האחים הקדושים מתוחים על ספסל בבית-המשטרה, כששני שוטרים מבצעים בהם גזר-דין של מלקות. עד שהם לוקים, הגיע לאוזניהם של האחים הקדושים, קול נעימתו של שופט העיירה, אשר ניצב בסמוך אליהם ופיזם לו חרש בלשון-יהודית: "אם מצוים לשתוק - שותקים! אם מזהירים לא לגלות - לא מגלים!" רק משהורדו מעל הספסל וחילצו קימעה את עצמותיהם הערובות בפרגולים, ניגש אליהם השופט ולחש להם בקול דממה דקה: "ה'פריץ', אינו אלא הסנדלר המארח, ואני הקטן, אחד מן המסובים בעליית הגג הנני!" מאחר ולא שעיתם לאזהרה החמורה, והאח האחד גילה למשנהו את מה שלא הורשה לגלות, נגזר על שניכם גזר-דין חמור מן השמים. חש, איפוא, הסנדלר, וכינס את כולנו לטכס עצה, כיצד להעביר מעליכם את רוע הגזירה, שהרי אנחנו הגורמים בנזיקין. מנינו, איפוא, וגמרנו, לבטל את גזר-הדין של

מוטב שיאמר כל אחד לנפשו מוטב להשתעבד בביתה של תורה ולצמצם את כל מעשיו ותהלוכותיו שיהיו בדרך התורה ולא להשתעבד לתעניתים וסיגופים, כמו שהגיד כ"ק זקיני האדמו"ר הגדול זצללה"ה **מקצק** שההילוך בדרך התורה הוא הגדול שבסיגופים לגוף, עכ"ד. **ומוכן שהאיש השם שכמו להשתעבד לתורה, הן ביגיעת הלימוד והן בצמצום תהלוכת מעשיו עפ"י דרכי התורה, מועיל יותר מכל סיגופי הגוף.**

השאר כחו בתוה"ק שירגיש כל איש ישראל סיוע ועזר על ידי לימוד תוה"ק, שתאיר עיניו איך יתקן כדאי' בזוה"ק אורייתא מודיעת לי' חובתיה. (שמות, שפתי צדיק, אות יח)

הגדול שבסיגופים

כתב **שם משמאל** (ויחי שנת תרפא בסופו): הנה ימי השובב"ם ת"ת הם זמן התיקון לחטא הידוע, ויש שמתענים ועושין סיגופים,

יומא דהילולא

גדול ואפילו את תלמידיו הזהיר לבל יעשו לו כבוד יותר מדי וכמעט שלא הניח לאיש אחר שישמשנו וטרחא דצבורא הי' גדול בעיניו למאוד, ולא הניח להש"ץ שימתין עליו עד שיגמור ק"ש ותפילה והי' בא לכל דבר שבקדושה ראשון, וכמה פעמים הגיד **שהרה"ק מזידיטשוב** זי"ע אמר: למה אני יושב בראש, מפני שבאתי ראשון.

סיפר הגה"צ ממאקווא זצ"ל תלמידו המובהק של המהרש"ג, בזמן שלמד אצלו, הגיע פעם קבוצת בחורים ללמוד בישיבת המהרש"ג, אותם בחורים נהגו כמנהג מקומם, לילך בלבוש קצר וללא פאות ארוכות, נכנסו לפניו גבאי הישיבה לבקשו שיוכיח את הבחורים הללו שיתנהגו ככל הבחורים. השיבים בסיפור, פעם הגיע אל הרה"ק בעל עטרת צבי מזידיטשוב זי"ע אחד מגדולי הרבנים לבקשו, היות ויש מחסידיו שעסקיהם אינם שובתים בשבת כראוי, ומשתמשים בכל מיני קולות והיתרים לעבד את אדמותיהם בשבת ע"י נכרי, לכן מבקש שכאשר יגיעו החסידים לחצרו במועדים הק' יוכיחם וידבר אל לבם לשוב מדרך זו. עברה תקופה והמצב לא השתפר, חזר ובא אותו גדול להרה"ק בטענה, שלכל הפחות ירחיק אותם חסידים מסביבתו אם לא יקבלו על עצמם לשנות דרכם. השיבו הרבי: לכל מנהיג יש שליחות מיוחדת בעולם, ובזה כוחו יפה, אנו כוחנו בתפילה, ומי ששומע 'הכל יודוך' אצלי ואינו נעשה בעל תשובה לילך בדרך התורה

עמו, וברכו שיגדל ויתנשא בתורה ויראה.

ובנוסח אחר מסופר שבתוך הפלפול היה מהרהר בלבו, כי הסברא זה הוא נגד תוס', ופנה אליו הרה"ק מצאנז ואמר לו: יונגער מאן זיי מיך נישט מבלבל, וכשגמר הפלפול אמר להרב מסעמיהאלי: דער פשט אין תוס' איז נישט אזוי וויא די מיינסט, ואמר לו הפשט. רבינו העריך והחשיב מאד מאורע זה בחייו.

בזמנו נחלקו הפוסקים על איזה עסק מסוים אם יש בו חשש איסור רבית, והמהרש"ג פסק דאין בו משום רבית, ואילו הגה"צ רבי אהרן ישעיה פיש מהאדאס זצוק"ל בעל ה'פרח מטה אהרן' סבר לאסור, ומכיון שהוא היה מתיר היו הרבה אנשים משקיעים בעסק זה ע"פ פסקו, ואכן הרויחו רבות והצליחו ועשו פירות. לאחר תקופה ממושכת הודה המהרש"ג לשיטת הגה"צ מהאדאס שאכן הצדק עמו ונטה גם הוא לאסור, ומאז מי שהמשיך לעסוק בזה הפסיד פלאים. מעובדא זו אפשר ללמוד כח הלומד תורה לשמה שעד שהתיר לעשות אותו עסק היו יכולים להרויח אמנם מאז שיצא מפומיה לאסור נעשה ונקבע האיסור ומי שעסק בכך הפסיד.

את מידותיו הטובות של המהרש"ג זצ"ל כמעט שאין לספר, כי היה עניו ושפל ברך בתכלית השפלות, והיה בורח מן הכבוד, וכמעט שהי' לצחוק בעיניו אם עשו לו כבוד

שיתרו הרהר לעשות תשובה עד שלא בא מרע"ה. זהו לימוד גדול עד היכן גדול כח הבא לטהר מסייעין אותו. יתרו הי' גוי והרהר בתשובה וכבר הי' עובד כל ע"ז שבעולם, מי שירד כל כך רחוק שיוכל לעלות, שלח לו הקב"ה את משה רבינו עמו בתוה"ק והאיר עיניו עד שנעשה תלמיד חכם גדול ויתר פרשה בתוה"ק, מכל שכן איש ישראל מזרע אבות הק' כשמהרהר בתשובה שישלח לו סיוע ועזר מקודש שיוכל לגמור התשובה. ומרע"ה

י"ט שבט - יומא דהילולא קדישא של המהרש"ג הגה"ק רבי שמעון גרינפעלד בן הגה"ק רבי יהודה מסעמאלע זי"ע

מהמשיבים הגדולים בדורו, תלמיד מובהק למהר"ם שיק. הגה"ק המהרש"ג נולד בעיר חוסט ביום ד' בחשוון תרכ"א לאביו הגה"ק רבי יהודה גרינפעלד בעל שו"ת "קול יהודא", מגדולי חסידי צאנז, אשר חכמי דורו העידו בו שמעולם לא שכח דבר אחד ממשנתו (ובעל "ייטב לב" מסיגט נהג לומר בשעתו: "כל שנעלם ממנו איזה דיבור תוספות בש"ס יכול לשאול את פי ר' יודלי חוסטער") ולאמו בתו של הרבני הרה"ג רבי מרדכי כהנא, נכד הגאון ר' מרדכי כהנא זצ"ל אחיו של בעל "קצות החושן".

בגיל י"א שנה כבר למד המהרש"ג בישיבת הגה"ק המהר"ם שיק והיה מתלמידיו המובהקים. אביו הגה"ק מהר"י מסעמיהאלי בעל שו"ת קול יהודא שהי' מגדולי חסידי צאנז, הוליכו עמו אל הגה"ק בעל דברי חיים לחג השבועות בשנת הבר מצוה שלו, והועמד מאחורי הגה"ק מצאנז כשדרש בסעודת חלב בחג בחריפות נפלאה כמפורסם, ורבינו העלם הנפלא שלמד אז כבר שנה השלישית אצל הגה"ק מהר"ם שיק, לא עצר בנפשו והעיר בקול רם אל הגה"ק על אחת מדרושו בפלפולו העצום, וכשסיים הדרוש, נטלו על ברכיו הק', וחזר עוה"פ על הערתו, והשתעשע

והיראה, אין לי דרך אחרת להיטיבו. סיים המהרש"ג, כל כוחונו בלימוד עם תלמידים היות דאביי רבא, ורוח אהבת תורה"ק ויר"ש והתנהגות בתוכם, ועל ידי זה יושפע ממילא הלבוש והפאות וכו', ההשפעה המתנוצצת מזה היא דבר של קיימא, ודרך אחרת אין בכוחי. ואכן, כך הוה, תוך זמן קט השתנו אותם בחורים בכל הענינים. אחר נישואיהם הלכו בדרך החסידים, ועד היום הם עוסקים בתורה ויראי ה' מרבים.

•••••

לעת זקנותו של המהרש"ג, אמר לתלמידו, שיבחן אותו אם הוא עדיין זוכר את הלשון בטור ובבית יוסף בעל פה. לאחר מכן ביקש ממנו שיבחן אותו גם בתוספות שבש"ס, לראות אם אינו טועה לומר התירוך השני של תוס' קודם התירוך הראשון. וכן היה - שידע להשיב על כל מקום ששאלו. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!!!

י"ט שבט - יומא דהילולא קדישא של בעל ה"דברי שמואל" מסלאנימא הרה"ק רבי שמואל בן הרה"ק רבי יחיאל מיכל אהרן מסלאנימא זיע"א

בספר מאמר מרדכי (הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים, ח"א עמ' ע"ב), הביא בשם אדמו"ר בעל הדברי שמואל מסלונים זי"ע, כי בדבר אשר זדו עליהם. ובאונקלוס תרגם "די חשיבו למידן", כי הקב"ה מודד מדה כנגד מדה, ונתן להם המכות דם צפרדע וכו' אע"ג שלא עשו רק חשבו לעשות. ומדה טובה מרובה, אם איש יהודי חושב לעשות מעשה טוב אף שלא עשאו, על אחת כמה וכמה.

•••••

אמר הרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע, שלפני מהן תורה נאמר (טז, טז) 'ויהי קולות וברקים', ואילו לאחר מתן תורה נאמר (כ, טז) 'וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים', וההבדל ביניהם - כי אור הברק מאיר רק לכמה רגעים ומיד נעלם אורו, ואילו לפידים עומדים ומאירים באש של קיימא, והנה קודם מתן

תורה היה רק 'קולות וברקים' - שלא היה קיום לאור, ורק לאחר שקבלו את התורה נעשה להם האור בר קיימא, כי ה'קבלה' היא המקיימת ומעמידה את האור. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!!!

כ' שבט - יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי חיים דוד [המכונה ד"ר ברנארד מפיעטריקוב] ב"ר ששכר דוב בער זיע"א

היה צדיק בעל תשובה מהרופאים המפורסמים בפולין. השתלם בברסלו, ושימש כרופא הפרטי של המלך הפולני סטניסלב אוגוסט והמלך הפרוסי וילהלם השני. בתחילה היה רחוק מהיהדות והתנהג כאחד האצילים הפולניים והיה נודע בשם ד"ר ברנרד. קודם שנעשה "בעל תשובה" היה רחוק מהיהדות לגמרי, והיה רופא ומומחה גדול ופרופסור גדול, ולא היה יודע כלל מההתנהגות הישראלית. עד שבא פעם אחת קודם ראש השנה לעיר זיארנאו, וביום ראש השנה היה הולך עם זוגתו לתקיעת שופר לבית הכנסת דשם. והנה, בשנים הקודמות היה הרב דמתא איש גדול וצדיק, ולפני תקיעת שופר היה אומר דברי כבושין ומוסר נוראים, עד שנתלהבו כל האנשים שנמצאו בבית הכנסת זה, וגם אצל הדוקטור הנ"ל נתעורר ניצוץ קדוש, והתחיל להתחרט מאד, עד שהתחיל לבכות והטלית שהיה על כתפיו הניח על ראשו, והתחיל לבכות בדמעות שליש, ומאז התחילו שביבי זיקי נצוצי היהדות לפעמו, רק לא היה יודע עוד מה לעשות, עד שהקרה ד' לפניו את הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע, והוא הדריכו בכל דבר, ולקח אותו עמו ללובלין בצוותא חדא, עד שנעשה בעל תשובה גמור וצדיק וקדוש מאד. גם זוגתו נעשתה "בעלת תשובה" גדולה.

•••••

באורח מופלא ביותר מצא האיש את דרכו בחזרה אל צור מחצבתו, וישב לאלקים בכל לבו, התעלה במדרגות, עד שהתפרסם כבעל רוח הקודש ורבים מחסידי הדור השכימו

לפתחו. בטרם חזר בתשובה, הוזעק פעם רופא זה ביום כיפור, אל מיטתו של רוזן פולני גוסס. ויהי כבואו לשם מצא שהחולה כבר נפח רוחו, וכי לחינם בא, בשובו הביתה חלף על פני העיירה לעלוב, רכוב על סוסו, ושם הוזעק להגיש עזרה לכלת הרה"ק רבי דוד"ל זי"ע שנתקפה בציריה. הרבי ברכו כי "בזכות המצוה הגדולה שקיים עכשיו, ימחלו לו כל העבירות שעשה עד עתה". אחר הפליג עמו בשיחה ארוכה, שיחה מלב אל לב, עד אשר נגע בציפור נפשו, ויקרא ברגש: "חיים דוד, אילו היית חוזר בתשובה, והיית גורם בכך נחת רוח עצומה לאביך שבשמים..." באותו רגע נימוח הסלע. נמס לב האבן. הנשמה הטהורה הפשילה מעליה את הקליפה...

אחרי זמן כשהעביר לפני העינים, עיני רוחו, את ההשתלשלות הנאדרה של חזרתו אל האור האלקי, נזכר רבי חיים דוד זצ"ל בדברים המאלפים שאמר לו הצדיק באותו יום כיפור. והלא כך דיבר בקדשו: בספר "שמואל" מסופר (שמואל א' ט', א' ו') כי - לפני שנמשח שאול בן קיש לנגיד על ישראל, אבדו לו אתונות והוא יצא בלווי עבדו לחפש אחריהם. עברו שניהם בצוותא הרים וגיאייות, חיפשו בלא הפוגה במשך שלושה ימים, חיפשו ולא מצאו. משלא עלה בידם לגלות את האתונות, אמר העבד אל שאול: לא הרחק מכאן יושב שמואל הרואה, הנביא, הבה ניגש אליו "אולי יגיד לנו את הדרך אשר הלכנו עליה". למה הפסוק משתמש בלשון עבר "אשר הלכנו עליה"? שאל הרבי. מדוע אינו אומר "אולי יגיד לנו את הדרך אשר נלך בה"? הן בעיקר הם חפצו לקבל את עצת הנביא על הדרך שבא ראוי להם ללכת מכאן והלאה? אלא, המשיך והסביר לו, כל דרך אשר אדם הולך בה יש לה תכלית. אין אדם הולך סתם ככה, לחינם. למראית עין הליכת שאול הליכת שוא, כי את האתונות לא מצא, אבל, לאמיתו של דבר הלך אז בדרך שהוליכה אותו אל הכתר. וככה גם אני היום, השיב לעומתו הפרופסור המהולל, יצאתי להגיש עזרה לפריץ וכבר מת. נסיעה לחינם - הלא כן? אך לאמיתו של דבר הוליכתני דרך זו ישר אל המבוע... אל מקור חיי...

•••••

הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע נחלה מחלה אנושה על רגליו ל"ע, וכאשר הרופא הצדיק ר' חיים דוד מפיעטרקוב, שמעו הולך לפניו וגם היה כבר ממקורביו של הרה"ק מקאזמיר, שלחו להזמינו לבקר את רבו הק'. וכאשר בא הרה"ק רח"ד הרופא, בדק אותו, ובחן מחלתו וצוה לקחת תרופות, והזהירו ביותר לבל יהין לטבול במקוה, כי הלחות והרטובות מסוכן מאד לרגלו החולנית וכאשר קם לצאת, ביקש אותו הרה"ק מקאזמיר שישהה עוד מעט אצלו, ואל ילך עוד, אך הרה"ק רח"ד ענה, שעבור זה יתחייב לשלם עבור בקור נוסף, כי הבקור שבעדו שילמו כבר הסתיים ואח"כ נפרד ממנו ונסע לבינתו. והיה למחרת, הפועה הר"ר הרופא אל בית מדרשו של הרה"ק מקאזמיר וישב שם בין ה"יושבים" כמה שבועות, כדרכו בקודש, ושאלו אותו חבריו בבית מדרשו, הנה כעת "יושב" הוא בביהמ"ד שבועות על שבועות, וכשביקשו הרה"ק מקאזמיר שישיב אצלו עוד כמה רגעים, ביקש תשלום נוסף, ענה להם בצחות, רופא לחוד, ו"יושב" בביהמ"ד לחוד. ואחרי שהרופא ביקר אצל הרה"ק מקאזמיר, הזהירו מטבילת המקוה, אולם הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע א"א היה לו להתאפק מלילך לטבול, אבל מכיון שהרופא הנ"ל, ישב בבית מדרשו והתבייש לעבור בפרהסיא על דבריו הלך לטבול גופו הטהור בהחבא ובאין רואים, בשעה ג' לפנות בוקר, כדי שלא יודע להרופא כי הולך הוא. אך בבואו אל המקוה, נסמרו שערות ראשו, כי מצא את הרה"ק רח"ד הרופא גם הוא מקדש גופו במקוה באותה שעה, וכשהבחין בו הרה"ק רח"ד הרופא עלה בת צחוק על פניו, אולם לא דיברו ביניהם מאומה. ואח"ז שלח הרה"ק מקאזמיר לשאול את הרה"ק רח"ד הרופא למה צחק בעת שמצא אותו במקוה, והלא מסתבר היה ביותר שיכעס על אשר לא שומר בריאותו, והולך לטבול, השיב הרה"ק רח"ד הרופא, כי כאשר מבקר הוא אצל חולה בתור רופא, אז משתמש הוא אך ורק בהוראת הרפואה וחוקותיה, ועל פי חכמת הרפואה, הטבילה במקוה היא הסכנה החמורה ביותר לרגלי החולה, אך על פי "דרך האמת", אין רפואה מועילה וטובה ביותר למחלה זו, מטבילת

המקוה, ומכיון שמצא את הרה"ק טובל עצמו במקוה עלתה שמחה בלבבו, כי הבין שעתה בוודאי תבוא רפואתו השלימה, שהוא קיוה לה.

•••••

נודע המעשה מהרה"ק רבי חיים דוד דוקטור מפיעטרקוב זצ"ל שנעשה בעל תשובה גדול והגיע למדריגה גבוהה בחסידות וברוח הקודש. בערוב ימיו, כאשר חלה את חליו האחרון ממנו לא קם, נכנס אצלו לבקרו, הרה"ק בעל "תפארת שלמה זי"ע מראדומסק, ומצאו כשהוא בוכה. אמר הרה"ק מראדומסק: "רבי חיים דוד, מה אתם בוכים, "והימים הראשונים יפלו...?" השיב הרה"ק רבי חיים דוד זצ"ל: "אדרבה, יעמדו" - ורצונו לומר, כי נודע, שכאשר עושים תשובה מיראה אזי זדונות נעשים שגגות, ואם תשובה מאהבה, זדונות נעשים זכויות. וזה מה שבכה, אדרבה, יעמדו העברות ולא יפלו, בכדי שיהיו זכויות, שיקבל ה' תשובתו כתשובה מאהבה ולא מיראה.

נפטר בשיבה טובה כ' שבט תרי"ח בפיעטרקוב ואהל הוקם על קברו. עליו רשום: האדמו"ר ר' חיים דוד פרופסור ד"ר ברנרד זצ"ל. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמון!!!

כ"א שבט - יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי יצחק בן הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיז זי"ע א"א

כל ימיו לא אמר תורה ברבים, רק בשנתו האחרונה אמר תורה בכל שבוע מפרשת משפטים תרכ"ז עד פרשת משפטים תרכ"ח, ונכתבו בספר תולדות יצחק.

•••••

עיקר הנחת רוח של השי"ת ע"י אדם שיש לו בשר הרה"ק רבי שמואל משינעווע זי"ע בעל הרמתיים צופים על תנא דבי אליהו, זכה לשמש את רבי יצחק'ל נעשכיזער, והוא מביא כמה וכמה ספורי מופת נוראים שראה

אצלו. וכותב ששמע ממנו לפרש 'אין שמחה אלא בבשר', הקב"ה ברא הרבה עולמות עליונים, עד עולם העשיה הנמוך מכולם, ושם מסתובבים אנשים בעלי גוף בשר ודם, ומשם עולה עיקר השמחה והנחת רוח בכל העולמות העליונים. כי מה שהמלאכים אומרים קדוש, זהו 'כבוד המלכות' ולא נחת רוח ושמחה למלך, אע"פ שהם אומרים הרבה יותר יפה קדוש קדוש מאיתנו, בסדר נורא ויפוי ופאר והדר, זהו כבוד המלכות, אך הנחת והשמחה בא מיהודי, נשמה בגוף. אע"פ שאינו אומרו בשלימות יש ממנו נחת רוח יותר מכל שאר העבודות של שרפי מעלה. וזהו 'אין שמחה אלא בבשר', בזמן שביהמ"ק היה בבשר קדשים והיום זה בבשר חולין. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמון!!!

כ"א שבט - יומא דהילולא קדישא של הרה"ק רבי יחיאל מאיר בן הרה"ק רבי יעקב מגאסטינין זי"ע א"א

להרה"ק השרף רבי יחיאל מאיר מגאסטינין זי"ע היה מאן דהו שהיה רודפו עד חרמה, ומיצר ומיציק לו במאד מאד, לימים חלה יהודי זה ונפל למשכב, והחל השרף לשפוך תפילות בעושר לרפואת ההוא גברא, ואף התענה תעניות לזכותו, ויראו כל העם ויתמהו מאד, בשלמא מה שהרבי שומע חרפתו ואינו משיב ניחא, אבל מדוע יקרע שערי שמים בעדו, ענה להם, הנה אם נגזר עלי מן השמים שיהיה לי 'רודף' הרי פשיטא שאף לאחר שימות הלה יעמוד אחר במקומו, ומי יודע מי יהא הרודף החדש, ומה יהיו מעשיו, ניחא לי שיישאר זה רודפי אחר שכבר מכירו אני ואת תחבולותיו ... כי אכן אי אפשר לאדם לברוח ולהיפטר מהנגזר עליו.

•••••

פי' רבי יחיאל מאיר מגסטינין 'לכו"ע בשבת קודש יכול אדם להרגיש מתן תורה', לאו דווקא בשבת יתרו או בשבועות אלא בכל שבת, כמ"ש הטור שבשחרית בשבת מזכירים 'שני לוחות הברית הוריד בידו' כי בשבת בבוקר מדברים מקבלת התורה. ליל שבת מדבר

**כ"ב שבט - יומא דהילולא קדישא
של בעל ה"תורת אמת" מלובלין
הרה"ק רבי יהודה ארי' לייב בן
הגה"ק רבי שלמה בן הגה"ק רבי
עקיבא אייגר זיע"א**

מסופר כאשר הרה"ק רבי לייבל אייגר זיע"ע (בן הגר"ש זצ"ל בן גרע"א זצ"ל) נסע לקאצק נגד רצונם של אביו וחונתנו שהתנגדו לחסידות, רצה זקינו הגרע"א לתהות על קנקנו אם עדיין הוא עוסק בתורה, בתוך הדברים שאלו לפי מש"כ התוספות (שבת ה: ד"ה בשלמא בשם הירושלמי) דלכן עזאי דסבר מהלך כעומד דמי, לא משכחת מעביר ד' אמות ברה"ד שיתחייב, אלא בקופץ. וקשה דא"כ למה נגזור בשופר גזירה רחוקה שמוא יעבינו ד' אמות ברשות הרבים בקפיצה, הרי"ז חשש רחוק, וידחה תקיעת שופר בשבת. (הקושיא מופיעה גם בדו"ח להגרע"א בחי' לר"ה דף כ"ט בשם חכם א'). התלהב הרה"ק רבי לייבל זיע"ע ואמר: מכיון שבדבר מצוה עסקינן, אין זה חשש רחוק כלל שיקפוץ, לדבר מצוה אין יהודי הולך כי אם קופץ בזרירות. כשראה זקינו הגאון זיע"ע את התלהבותו למצוה, החליט שח"ו אין להרהר על החסידים. (יגדיל תורה). [והוסיף ע"כ הפני מנחם מגור שזהו שמוצאים במס' אבות 'בן עזאי אומר הוי רץ לדבר מצוה', כי סובר לשיטתו שלדבר מצוה צריך להיות מקפץ].

כאשר נסע הרה"ק רבי לייבל אייגר זיע"ע בפעם הראשונה לקאצק, רצה אביו הגאון רבי שלמה אייגר זצ"ל לגזור עליו בתורת כיבוד אב שיעזוב את קאצק, אמר הרה"ק אדמו"ר מקאצק זיע"ע להרה"ג רבי שלמה אייגר זיע"ע: אמרו חז"ל שלשה שותפים באדם 'הקב"ה אביו ואמו', ואלי בא החלק של 'הקב"ה', וע"ז אין אתה רשאי לגזור. (עמוד האמת, עמ' רצד)

אאמו"ר הרה"צ רבי יצחק מאיר הכהן רבינוביץ זצ"ל (בנו של הרה"צ רבי צבי מאיר הכהן אב"ד ראדומסק, שהיה בנו של הרה"ק בעל התפארת

פקודי שכל אדם רואה ז' עולמות, בילדותו דומה לכך וכך וכו' וכו', העולם השביעי הוא שהוא דומה לקוף. ואמר שיהודי בעת זקנותו צריך להזהר שלא להיות קוף, לא מבעיא שלא לחקות עבודת אחרים, אלא שלא יחקה את עצמו מה שעבד את השי"ת בשנים הקודמות, כי אם אין מוסיף אור קדושה ודעת בכל יום ויום, הרי הוא כקוף שמחקה את עצמו.

•••••

עיקר מעלת הבטחון כשיש איזה דרך השתדלות

עוד פירש הרה"ק מקאצק: 'ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו'. ואמרו חז"ל אשרי הגבר אשר יבטח בה' וכו'. כי כשאין לאדם שום אופן לעשות השתדלות, אזי אין מעלה כ"כ בעבודת הבטחון, כי אין לו שום ברירה אחרת כי אם לבטוח בו יתברך. אך כשיש לו איזה עצה איך להסתדר לבד, אזי היא עיקר שבח מעלת הבטחון. ויוסף הצדיק כשהיה יושב בבית האסורים, בוודאי היה בוטח בה' בלי שום ספק, אלא שעיקר מעלתו בבטחון הוא כשביקש משר המשקים, והרי היה כאן איזה עצה והשתדלות שמוא תבא הישועה ע"י תחבולתו, אך עכ"ז אז בטח בה' ולא בהשתדלותו, ואכן עזרו השי"ת ששר המשקים שכחו ונושע ע"י השי"ת לבדו.

•••••

הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגסטנין אמר משמו של רבו הרה"ק מקאצק על הפסוק 'אמת קנה ואל תמכור', ואם אין מי שימכור, א"כ היכן תקנה את האמת? ותירץ דכשאדם עושה מצוה וכל דבר טוב הרי הוא קונה אמת, אם יש לו פניה זרה שהחברים עומדים בצד ומוחאים לו כפיים, הרי שמכר את האמת בשביל הבל ושוא. בכל פעם הוא מוכר את האמת בשביל מחיר אחר, כל אחד לפי מה שהוא, פעמים שמכר את זה בשביל שיש, או בשביל מאה דולר או אלף דולר, כל אחד מוכר את המצווה שלו בשביל איזה פניה, אם בשביל כבוד אם בשביל תאוה, נמצא שהוא מכר אמת והמחיר הוא ההבל. וזהו 'אמת קנה' אתה תקנה האמת במצוות ומעשים טובים, לפום צערא אגרא, אך 'אל תמכור' אל תהיה שוטה למכור את זה בשביל פניה מזדמנת, אמת קנה ואל תמכור. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!!!

מבריא שמים וארץ ואומרים ויכולו, שבת בבוקר מדברים ממתן תורה, וברעוא דרעוין מדברים משבת דלעתידי שיתגלה אתה אחד ושמן אחד. וכן אומרים בפזמון 'כל מקדש' ביום השבת קודש שישו ושמוחו כמקבלי מתן נחליאל', כי בשבת ניתנה תורה ובכל שבת יכולים להשיג השמחה כמו שעמדו ישראל במעמד הר סיני. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!!!

**כ"ב שבט - יומא דהילולא קדישא
של הרה"ק רבי מנחם מנדל בן
הרה"ק רבי יהודה לייבוש מקאצק
זיע"א**

אמר הרה"ק מקאצק על פסוק (תהלים פ"א, י') 'לא יהיה בך אל זר'. אמר בלשון אשכנז: לא נישט, יהיה - זאל זיין, בך - אין דיר, א-ל - ג-ט, זר - פרעמד. פירוש שה' יתברך לא יהיה בך זר, והבן כי המה דברים עמוקים מאוד. (רמתים צופים מע' רבינו אות י')

•••••

כאשר בא הרה"ק מגאסטנין זיע"ע לקאצק ה' ירא מאד אולי יהי' קשה עליו לקבל אזהרות וחסידות קאצק, ואמר לו הרה"ק מקאצק: אנחנו אין מחדשים שום דבר, עבודתנו היא רק להאיר את מה שנמצא ברשות האדם. (אמת ואמונה אות תשיא)

•••••

הרה"ק מקאצק היה תלמידו של הרבי רבי בונים זיע"ע. פעם אחת אמר לו הרבי רבי בונים, 'מענדל'ע, אם ישלחו אותי לגהינם, מה אעשה שם?'. הרבי מקאצק לא השיב לו על שאלתו מרוב יראה. המשיך הרבי רבי בונים ואמר: 'אומר לך מה אעשה שם, אתבע שיביאו לי לשם את רבותי הרבי מלובלין והיהודי הקדוש, שהרי תלמיד שגלה מגלין רבו עמו...'. השיב לו הרה"ק מקאצק: 'רבי אין זה נוגע, אך אני אשתמש עם העצה הנפלאה הזאת...'

בעל ה'רמתיים צופים' הרה"ק רבי שמואל משינעווא היה תלמידו של הרה"ק מקאצק, וכתב בשמו ע"פ מש"כ במדרש תנחומא פ'

שלמה זיע"א), סיפר לי ששמע מאיש נאמן חסיד וירא שמים, שראה בעיניו בהיותו אצל הצדיק הרה"ק רבי לייבל אייגר זיע"א, בליל שבת קודש בברכתו ברכת "המוציא" על הפת, בשבתו אל השלחן לעיני הרבה חסידים, תחת לבצוע את החלה, חתך, בהיותו שקוע בדביקות עצומה, בסכיניו בידיו ולא הרגיש מאומה, דמו התחיל מטפטף על השולחן עד שהמפה נתלכלכה והוא עדיין לא חדל מלחתוך בידו, עד שסוף סוף עלה בידי החסידים לעוררו מהדבקות ולהוציא הסכין מידו. (הרב פרלוב - הלולא דצדיקיא)

•••••

הגרע"א זצ"ל שאל פעם מרבינו בעל הלולא זי"ע (מובא בספר ברכת אליהו, הרב פישר): התוכל לבאר את מאמר ה"זה"ק "איזהו חסיד המתחסד עם קונו" מאי משמע "המתחסד עם קונו". והשיב רבינו מינייה וביה, "איזהו חסיד", המתחסד "עם קונו", זה שמעשי צדקותו וחסידותו הם בינו ובין קונו בלבד, וזר לא יבוא בסודם. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!!!

כ"ג שבט - יומא דהלולא קדישא של הרה"ק רבי יהושע בן הרה"ק רבי שלום מבעלזא זיע"א

מובא בספר "פקודת אלעזר" סיפר הגה"צ רבי אברהם לאנדמאן אב"ד סטרעליסק, שבעודו אברך צעיר נכנס אל הקודש עם אחוזת מרעיו בערב שבת חזון וסיפרו למרן זי"ע שנקראו להתייצב בצבא. כידוע היה קשה מאד ליהודי שומר תורה ומצוות לשרת בצבא של הגוים והיה כרוך בניסיונות קשות מאד, על כן ניסו תמיד בכל מיני תחבולות להתחמק מלשרת, אך הפעם לא עלתה בידם ונקראו להתייצב בזמן מוגבל לשרת בפועל, ולכן מבקשים הם את ברכת קדשו שיבטל הגזרה. השיב להם כ"ק מרן זי"ע: אבי (מהר"ש) זי"ע אמר בשם מורו ורבו הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע שאדם מישראל שלא קלקל את צלם האלוקים אשר עליו, אינו צריך לפחד כלל מעול המלכות, שלא יהיה להם שום

שליטה עליו. וזה פירוש הפסוק: "ובניכם אשר לא ידעו היום טוב ורע", כלומר שאינו מעורב אצלם טוב ורע, אלא הם בבחינת כולו טוב, "המה יבואו שמה ולהם אתננה והם ירשוהו". ואיתה בספרים הקדושים שבזמן שנגזר רח"ל גזירה קשה על בני ישראל, עומד אליהו הנביא שהוא מכונה "מלאך השלום" לפני כסא הכבוד ומתחנן לפני הקב"ה שיבטל את הגזירה, ושישלחו אותו כפי משימתו לבשר לבני ישראל בשורה טובה שהגזירה בטלה. ולכן מוצאים אנו שראשי תיבות "ובניכם אשר לא ידעו היום" הם אותיות אליהו, לרמז ולהורות שאליהו מתחנן ומבשר שאנשים אשר הם בבחינת "אשר לא ידעו טוב ורע" כנ"ל אינם נכללים בכלל גזירה רעה חלילה. על כן אני מקווה ומצפה שיביא אליהו בשורה טובה שהגזירה נתבטלה. קבוצת האברכים שמעו דבריו שנאמרו בהתלהבות ובדביקות עצומה עד שהרגישו שנפשם יוצא בדברו עמהם ויצאו מלפניו בלב מלא תקווה, ואכן אחרי השבת התבשרו ששוחררו כולם.

אגב מציין שם עוד רבי אלעזר שפעם באו להזכיר לפני כ"ק מרן זי"ע שנלקחו קבוצת אברכים לשרת בצבא והוא השיב נחרצות: אינני חושש מזה כלל, כי אליהו הנביא לא גילה לי זאת.

•••••

פעם הגיע על שב"ק איזה איש לכ"ק מרן רבי יהושע מבעלזא זי"ע שהיה צריך להתייצב להצבא, ושמו של האיש היה דוד, ומשך כל השב"ק קרא אותו כ"ק מרן זי"ע בשם צדוק, והיה הדבר לפלא, ואחר שב"ק כשהתייצב אצל הצבא אמרו לו שהוא פטור ללכת בא בגלל שהוא בעל שמן ועב, עכשיו הבין כבר למה קרא אותו כ"ק מרן בשם צדוק, לשון אידיש אומרים על עב צו דיק.

•••••

א"י דבר תורה משמו: בפ' נאמר 'ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו'. ונודע מספה"ק שכל פסוק בתורה יש לה משמעות לנצחיות, וכן זה הפסוק שציוה שלא לעלות על המזבח עם מעלות, הרי צריך להתקיים בנו גם כשאין בית המקדש. וביאר מהר"י זי"ע דהחילוק שבין עליה של מדרגות

לשיפוע הכבש, הוא כי מי שעומד על מדרגה מספר ט"ו אין לו התחברות עם זה שעומד על מדרגה מספר ו' וכדו', אך כשיש כבש ארוך ואחד עומד למעלה והשני יותר למטה, הם עומדים כאחד על אותו כבש. וזהו החילוק בין כבש למדרגות, שכל העליה הוא באחדות עם כל העולים. כמו כן כשיש לאדם איזה מעלה ככהונה לויה או מלכות וכדו', או שקנה מעלה בעבודת ה' ע"י יגיעה עצומה, עליית המדרגות שעולים בני ישראל להתקרב לה', עד שזוכים לשלימות המדרגה שאז הם עולים כקרבן לה', כמ"ש בתוס' אחרון שבמס' מנחות שברגע אחרון גבראל המלאך מקריב אותו כקרבן לפני ה', ועל זה אנו אומרים 'ואשי ישראל תקבל ברצון'. וזה שאמר הכתוב ולא תעלה במעלות על מזבחי, אל תעלה בדרגות ועליות בעבודת ה' עם מדרגות נפרדות זו מזו, כגון אדם שזכה לקום חצות לילה, לא ירגיש עצמו בבחינת 'ונהפכת והיית לאיש אחר', לא רק שלא יתגאה אלא שלא יכיר שהיה לאיש אחר, שאז הוא במדרגה נפרדת מחבריו ואחיו, ועיקר רצון ה' שעליית המדרגות יהיה ככבש, כמה גבוה שתהיה יש לך שייכות עם כל בני ישראל אפי' שמי שנמצא בטפח הראשון של עליית המדרגות הוא גם איתך בשווה על אותו כבש. כי אם תלך במעלות, ותהיה נפרד בפני עצמך לתאוה יבקש נפרד', אזי הזהר שלא יהיה בבחינת 'אשר לא תגלה ערותך עליו', כי בושה וחרפה להיות לבד. אפי' בגן עדן לא טוב להיות לבד. רק בתוך עמי אנכי יושבת. שיראה תמיד להיות נכלל בין כל כלל ישראל. ובה מיושב שכל בני ישראל קבלו תרי"ג מצוות, הרי לא כל אחד כהן המקריב, ולא כל אחד מקיים יבום וחליצה רח"ל, אלא שאין אנו עולים על מעלות מדרגות אלא כולם בכבש אחד, וכשמקיימים מצוות בשם כל ישראל, אזי כל מי שזוכה לקיים פדיון הבן או שילוח הקן הוא מזכה את כולם כאחד. והנה הכבש מציל מלינה ודינו ממש כמזבח, אם היו מעלות ומדרגות לא היה קדוש כקדושת מזבח, רק כיון שהוא נכנע ככבש משופע, לכן הוא קדוש כקדושת מזבח.

[הרבה דברי קודש ועובדות מבעלי ההלולא נלקטו מתוך שיעוריו של הרב רייזמן שליט"א וכן גליונות דברי תורה בעלזא]. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן!!!

הודעה דחופה

אחב"י התעוררו נא

בגמ' (ברכות לב ב): "ת"ר ד' דברים צריכים חיזוק, אלו הן תורה, ומע"ט, תפלה וד"א וכו' הרב ישראל מאיר בהגר"צ פלמן, מרבני כולל 'מדרש אליהו', מח"ס גבולות ישראל וקונטרס השביעית (אלעד)

אחי הגה"צ רבי חזקיהו יוסף בן שרה פייגא, חלה בחודש האחרון ל"ע במחלה הנוראה, והוא זקוק לרחמי שמים,

אחי כתב מכתב מרגש ממיטת חוליו, בענין חיזוק הענין שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, והוא מבקש לפרסמו כדי שהציבור יקבל עליו חיזוק בדבר זה, לזכותו ורפאותו.

אבקש אם תוכל גם לעזור לי בדבר זה. בברכה, ישראל מאיר פלמן

+

עקב המצב הקשה של האברך רבי חזקיהו יוסף בן שרה פייגא שליט"א, מבקשים מכל או"א להעתיר בתפילה ולבקש רחמים לרפאותו.

על פי בקשתו נקבל על עצמנו בל"ג שלא לדבר בביהכ"ס בשעת התפילה וקריאת התורה לכה"פ 40 יום.

להלן מכתב מרגש שכתב ממיטת חוליו: היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו לכבוד ידידי שליט"א

לאחרונה אנו עדים לחרון אף ה', אשר רבים חלו ונפלו חללים, צרות שונות ומשונות

לאחר כחודש וחצי (בתחילת חנוכה) חלמתי שוב את אבי מורי הגאון הצדיק רבי בן ציון פלמן זצ"ל עומד כמו בהקיץ לנגד עיני, ואומר לי: "יוסי דבר זה נוגע אליך, יוסי, תדאג שהציבור יפסיקו לדבר בבית הכנסת בעת התפילה."

הפעם קמתי מבוהל, אך נרגעתי לאחר מכן ואמרתי לעצמי שזה כלום. הרי החלום חזר ונשנה. כנראה חשבתי על כך ביום והרי "אין מראין לאדם בחלום אלא מהרהורי ליבו".... מאז התחלתי להרגיש לא טוב, וכשבועיים לאחר מכן גילו אצלי את המחלה הנוראה.

אני סמוך ובטוח שנעשיתי ע"ז שלא התייחסתי למה שעוררו אותי פעמיים משמיא, ועוד פעם אחת כשאבי מורי טרח וביקש בתחנונים לחזק דבר זה, ולא נענית.

ואצטט כאן דברים שאמר מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל (הובא בספר ברומו של עולם עמו' שמ"ו), וז"ל: התפשטות המחלה הנוראה המפילה חללים רבים, הנגרמת משום שאנשים מזלזלים בקדושת ביהכ"ס ומדברים דברים בטלים בשעת התפילה. זוהי הסיבה שהתפילות אינם מתקבלות לפני כסא הכבוד - מאחר שמדברים באמצע התפילה. והוסיף, שאם המתפללים יפסיקו לדבר בשעת התפילה המחלה תיעצר.

ועל כן באתי כעת לכל מי שקורא דברים אלו, אולי בזכות ההתעוררות שתבוא עתה מקריאת דברים אלו, ירחם המרחם וישלח לי רפואה מן השמים בתושח"י.

המצפה לישועות ה', חזקיהו יוסף בן שרה פייגא

בריבוי כזה שאינו זכור, לכאורה, עשרות בשנים, אין יום שאין קללתו מרובה וכו', ואף אני בעונתי פגע בי יד ה'. והריני בתפילה ובתחנונים לפני בעל הרחמים שיחוס עלי וישלח לי מרפא ומזור לגופי ונפשי.

בעודי במיטת חולי הריני פונה אליכם בבקשה ובתחנונים. חוסו עלי ועל שאר חולי עמך ישראל, וקבלו על עצמכם דבר קטן כדי להסיר חרון אפו, "שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה", ולקבל זאת לפחות לארבעים יום עבור רפואתי השלמה, חזקיהו יוסף בן שרה פייגא.

ברצוני לשתף אתכם במה שעבר עלי. לפני כחודשיים (באמצע חודש חשוון) שמעתי בחלום הלילה קול, ללא דמות או משהו שאני מכיר או זוכר, האומר לי כך: יוסי תחזק את הנושא שלא לדבר בתפילה וקריאת התורה, לכל אחד יש תפקיד בעולם, ועליך לחזק נושא זה. קמתי בבוקר, ולא התייחסתי לחלום, ואמרתי "חלומות שווא ידברו".

שבוע לאחר מכן הופתעתי עד מאד לקרוא בעלון 'איש לרעהו' סיפור על אדם שגם חלם חלום דומה להפליא, בו מבקשים ממנו לדאוג שיפסיקו לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, ולאחר תקופה חלה אותו אדם במחלה הנוראה, אותו אדם חשב שיש קשר בין הדברים והחתיים 700 אנשים שלא ידברו בשעת התפילה וקריאת התורה ולאחר תקופה הוא החלים לגמרי מהמחלה. חשבתי אף אני אולי גם כאן מתרחש סיפור דומה, אבל כדרכו של עולם לא התייחסתי לחלומות, ואמרתי: "חלומות שווא ידברו".

שבת שלום ומבורך!!!

יעמדו על הברכה

גליון זה נדבת מכובדינו
הר"ר עקיבא איג"ר הי"ו
ירושלים

זריז לכל דבר שבקדושה ומגזע תרשישים
אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה
להגדיל תורה ולהאדירה
נו"נ להרה"ק רבי לייבלע איג"ר יומ"ד כ"ב שבט
זכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יצ"ח ולכל הטוב
והצלחה בכל העינים

גליון זה נדבת מכובדינו
הר"ר דב בער מורגנשטרן הי"ו
בית שמש

זריז לכל דבר שבקדושה ומגזע תרשישים
אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה, להגדיל
תורה ולהאדירה
נו"נ להרה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק זיע"א
יומ"ד כ"ב שבט
זכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יצ"ח ולכל הטוב
והצלחה בכל העינים

לזכרון עולם

לעי"נ נשמת מורינו וחמינו ז"ל
הרה"ח רבי דוד בן הרה"ח רבי אברהם
יצחק לנציצקי ז"ל
נלב"ע כ' שבט תשע"ח
שיהיה למליץ יושר עבור משפ' וכל יוצ"ח
ת.נ.צ.ב.ה *

הונצח ע"י משפחתו החשובה
אך טוב וחסד ירדפום כל ימי חייהם
חיים של ברכה עושר וכבוד.

גליון זה נדבת מכובדינו
הר"ר החפץ בעילום שמו הי"ו
בית שמש

זריז לכל דבר שבקדושה ומגזע תרשישים
אשר הרים תרומת ידו ברוח נדיבה
להגדיל תורה ולהאדירה
נו"נ להרה"ק רבי לייבלע איג"ר יומ"ד כ"ב שבט
זכות הצדיקים יגן בעדו
ויזכו לראות נחת מכל יצ"ח ולכל הטוב
והצלחה בכל העינים

להארות והערות וכן להצטרפות לקבלת הגליון בדוא"ל,
שילחו את כתובתכם לכתובת המייל: shmuah tovah@gmail.com

או בטלפון - 072-216-3250

ולציין עבור גליון שמועה טובה.

ניתן לתרום דרך מערכת קהילות: חייגו 073-275-7000 ,

הקישו מס' קופה 10204 ופעלו לפי ההוראות.